

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž
nad Cerknim, razmnožen
na ciklostil. Od 5. do 17.
septembra 1944 se je ti-
skal v tiskarni »Dobrodoša
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra
1944 do 1. maja 1945 v
tiskarni »Slovenija« pod
Vojskim pri Idriji, od 8.
maja 1945 pa v osvoboje-
nem Trstu, kjer je izšla za-
dnja številka. Bil je edini
tiskani partizanski DNEV-
NIK v zaslužjeni Evropi.

primorski dnevnik

TRST
Ul. Montecchi 6 PP 559
Tel. (040) 794672 (4 linije)
Tx 460270

GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723

ČEDAD
Stretto De Rubis 20
Tel. (0432) 731190

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 600 lir - Leto XL. št. 166 (11.889)

Trst, petek, 13. julija 1984

Obračun vladne dejavnosti in perspektiv bo najbrž dolgotrajen

Po Longovem odstopu olajšano preverjanje KPI pa potrjuje zahtevo po vladni krizi

*Craxi se je včeraj sestal tudi
z liberalnim tajnikom Zanonejem*

RIM — Pietro Longo je včeraj odstopil z mesta ministra za proračun. »Ni težko zapustiti ministrijski stol, je dejal, v vlade se pač vstopa in iz njih izstopa«. Za tajnika PSDI je »težje opravljati funkcije tajnika stranke kot pa ministra«. Predsednik vlade Craxi je, potem ko je sprejel Longovo ostavko, izdal sporočilo, v katerem »se zahvaljuje ministru Longu za koristno dejavnost v okviru vlade in mu je potrdil osebno spoštovanje in hkrati izrazil pohvalo za politično občutljivost, ki jo je pokazal in za obveznost za sodelovanje, ki jo je izrazil v imenu svoje stranke, kar predstavlja bistven prispevek k ohranjanju sedanjega političnega okvira«.

Kdo bo Longu nasledil? Večkrat se je slišalo ime Vizzinija, toda sam Pietro Longo je glede tega dejal, da je mnogo kandidatov.

»Longov odstop, je izjavil podpredsednik vlade, demokristjan Forlani, je zelo odgovorno dejanje, ki je predvsem namenjeno odpravi posebnih instrumentalizacij s prizorišča prever-

janja med vladnimi strankami«.

Zdi se dejansko, da se ritem preverjanja po ostavki ministra za proračun pospešuje in da se utrjuje perspektiva, da bo lahko Bettino Craxi predsednik vlade do jeseni. Včeraj se je Craxi sestal še z liberalnim tajnikom Zanonejem, sestal se je tudi politični urad KD, ki je prepustil predsedniku vlade odločitev o strukturi kabineta, če naj torej vlado preosnuje ali se omeji zgolj na imenovanje Longovega naslednika.

Kar zadeva ožje politične teme preverjanja pa je De Mita pojasnil, da je po zadnjem njegovem srečanju s Craxijem prva točka programa krščanske demokracije vprašanje gospodarske politike, takoj nato pa zahteva po sestavi krajevnih uprav po vzorcu vladne koalicije povsod, kjer je to mogoče.

Včeraj se je sestal tudi centralni komite KPI. Odstop Craxijeve vlade, kandidatura komunistične partije za

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

VLADA ODOBRI DANES POMOČ LADJEDELNICAM

RIM — Vlada bo na današnji seji predvidoma odobrila ukrepe za razvoj pomorskega gospodarstva. Gre, kot je bilo mogoče izvedeti, za tri zakonske osnutke, o vsebini katerih so se prejšnji teden dogovorili s predsedstvom vlade poslanci iz dežele Furlanije - Julijske krajine, kjer je stanje zaradi pomanjkanja naročil tržiški ladjedelnici najbolj kritično. Ti zakonski osnutki predvidevajo skupno nakazilo 1.600 milijard lir v treh letih. Gre za osnovni ukrep splošnega pomena, kateremu bo treba kasneje dodati še druge ukrepe, predvsem od strani ustanove IRI. Zahteva, ki jo tu postavljajo politične sile, je umik načrta Fincantieri, ker ta načrt predvideva samo krčenje, ne pa tehnološkega in proizvodnega razvoja, ki je nujno potreben, da bo ladjedelna industrija konkurenčna vsaj na italijanskem, če že ne na mednarodnem tržišču. Prav zaradi tega vsebuje eden od treh ukrepov, ki so na dnevnem redu današnje vladne seje, določila za spodbujanje raziskav na področju ladjedelništva. Zahteva po umiku načrta Fincantieri pa nikakor ne zadeva sedeža družbe Fincantieri, ki bo v Trstu, kot je bilo že določeno z ukrepom upravnega značaja.

Gre seveda za zakonske osnutke, o katerih bo moral nato razpravljati parlament, sicer po hitrem postopku, kot so se že dogovorili na ravni političnih strank. Odobritev ukrepov od strani vlade pa je jamstvo, ki ga je zasebni brodar Clerici zahteval za naročilo treh ladij za prevoz premoga pri družbi Italcantieri. Ladje bodo prevažale premog za elektrarne, ki jih gradi družba ENEL.

Parlament pa je včeraj odobril dva pomembna ukrepa o pomorskem gospodarstvu. V poslanski zbornici so odobrili zakon, ki podaljšuje prispevke za ladijska popravila, v senatu pa zakon o predčasni upokojitvi pristaniških delavcev.

Skataretiko veleposlanik SFRJ v Rimu

RIM — Ante Skataretiko je bil imenovan za novega jugoslovanskega veleposlanika v Rimu; italijansko zunanje ministrstvo je včeraj na imenovanje uradno privolilo. Skataretiko bo zamenjal Marka Kosina, ki po štirih letih odhaja na drugo službeno mesto v Ljubljano. Kosin je prav predsinočnim priredil v prostorih jugoslovanske ambasade poslovilni sprejem, ki so se ga udeležili številni predstavniki oblasti, med katerimi naj navedemo predsednika senata Cossigo, ministra Granellija, podtajnika v zunanjem ministrstvu Fioreta ter številne poslance in senatorje, kot tudi predstavnike diplomatskega zbora.

Ante Skataretiko je Hrvat, doma z Visa, kjer se je rodil pred 56 leti. V Zagrebu je dokončal ekonomsko fakulteto, nakar se je zaposlil v zveznem sekretariatu za zunanje zadeve, bil je ataše za tisk na veleposlaništvu v Stockholmu, nato drugi sekretar stalnega jugoslovanskega predstavništva pri OECD ter, od leta 1966 do leta 1971, svetnik v ekonomskem predstavništvu Jugoslavije pri OZN. Leta 1971 je zapustil diplomatsko kariero in se posvetil gospodarskemu sektorju v Splitu, kjer je bil kasneje izvoljen za predsednika izvršnega sveta občine Split. Bil je, med drugim, tudi predsednik organizacijskega odbora splitskih sredozemskih iger. Od leta 1982 je podpredsednik izvršnega sveta Hrvatske. (bbr)

Mondale izbral podpredsednico

NEW YORK — Vse je že pripravljeno za »convention« demokratske stranke, ki bo prihodnji teden v San Franciscu.

Vprašanje je, če bosta Hart in Jackson sodelovala z Mondalom, saj tečejo sedaj o tem znotraj stranke ostre polemike. Vsekakor pa je Mondale včeraj predstavil Geraldine Ferraro, ki bo, če bo sam izvoljen za predsednika ZDA, podpredsednica države.

Devet mrtvih v letalski nesreči

CATANIA — Devet mrtvih: to je obračun včerajšnjega strmoglavljenja ameriškega vojaškega transportnega letala C-141B.

Letalo je strmoglavilo kmalu po vzletu z vojaške baze pri Sigonelli.

Predlog sklepov predsedstva za široko demokratično razpravo

Kritična in samokritična ocena CK ZKJ o lastni vlogi in izvajanju stabilizacije

BEOGRAD — Predsedstvo CK ZKJ je sprejelo predlog sklepov 13. seje CK ZKJ o uresničevanju vodilne vloge ZK ter krepitve njene idejne in akcijske enotnosti. Predlog sklepov bodo po dogovoru na 13. seji CK ZKJ poslali v vse osnovne organizacije in organe ZK. Vsepartijska razprava o vsebini tega dokumenta, prvičkrat v zgodovini Zveze komunistov organizirana na tak način, naj bi prispevala h kritičnemu in samokritičnemu obravnavanju lastnega dela in vprašanj v zvezi z uresničevanjem vodilne vloge ZKJ v družbi. Na ta način bo mogoče neposredno slišati mnenje in predloge članov ZK v zvezi z reševanjem najpomembnejših vprašanj v družbi. Po večmesečni razpravi bo CK ZKJ do konca leta na podlagi teh predlogov in pripomb sprejel končno besedilo sklepov.

Stališča 12. kongresa ZKJ in dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije, je rečeno v predlogu sklepov, se počasi uresničujejo, ker so zelo močni odporni monopolističnih sil proti uresničevanju dogovorjene politike, da bi živeli od rezultatov svojega dela, kot tudi odporni nujnim spremembam v družbenogospodarskih odnosih.

Potem ko naštevajo konkretne slabosti, s ka-

terimi se družba in ZKJ spopadata, je v predlogu sklepov rečeno, da so razlike in nesoglasja v razumevanju nekaterih vsebinskih vprašanj, temeljev in pogojev družbenoekonomskih odnosov, na katerih temelji socialistično samoupravljanje. Težave pri graditvi stališč in odpravljanju razlik v precejšnji meri nastajajo tudi zaradi premajhnega vključevanja znanosti, pomanjkanja znanstvenoraziskovalnega in strokovnega dela ter demokratičnih razprav.

Uresničevanje nalog iz programa stabilizacije ima tudi tukaj osrednje mesto, ker je to, kot poudarja predlog, priložnost za uveljavitev in preverjanje sposobnosti in idejnopolitične usmerjenosti vsakega posameznika ter podlaga za nujno diferenciacijo. Pri tem je treba ustvariti pogoje za razvoj in uveljavitev kadrov, ki bodo v tej bitki dobili priložnost, da se izkažejo z delom, da izrazijo svojo socialistično samoupravno usmeritev in da potrdijo svoje možnosti in sposobnosti. Tam, kjer slabo poslujejo in negospodarno delajo z družbeno lastnino, je treba izbrati na vodilna mesta tiste kadre, ki bodo sposobni organizirati uspešno poslovanje in prispevati k hitrejšemu razvoju družbe ter razčistiti s tistimi,

ki za to niso sposobni, poudarja predlog tega dokumenta.

Tudi tokrat je poudarjena vloga Socialistične zveze, v kateri mora biti aktiven vsak komunist. Brez tega ZK ne more uresničiti vloge avantgarde delavskega razreda. Tudi enotnost ZKJ je pogoj in bistvena postavka enotnosti in stabilnosti jugoslovanske družbe v celoti. Upravičene so kritike na račun ZK, je rečeno v predlogu sklepov, ki se nanašajo na neenotnost, akcijsko nedoslednost, forumsko delo in izključno spoštovanje lastnih izhodišč in interesov. To nujno pelje k neenotnosti in soočanju pa tudi frakcionizmu v ZK.

Politični sovražniki vseh vrst in idejni nasprotniki socialističnega samoupravljanja izkoriščajo slabosti in težave v družbi. Poskušajo zanikati zgodovinske, idejne, etične vrednote in cilje ter ponujajo različne konservativne, buržoazne in dogmatske zamisli in politične koncepte na političnem ter na družbenogospodarskem področju. Njihova glavna vsebina je nacionalizem, proti kateremu se je treba v vseh okoljih boriti brezkompromisno in povsem konkretno, je še rečeno v predlogu sklepov CK ZKJ. (dd)

PREDSTAVITEV V PROSTORIH SAZU

»Slovensko pismo« Vidmarja v Ljubljani

LJUBLJANA — V prostorih Slovenske akademije znanosti in umetnosti v Ljubljani so včeraj predstavili na tiskovni konferenci »Slovensko pismo« Josipa Vidmarja. Konferenco je otvoril akademik Bratko Kreft, v imenu založbe »Drava« iz Celovca in »Založništva tržiškega tiska« je Marko Kravos podčrtal, da gre za izbor spisov, posvečenih slovenskemu nacionalnemu vprašanju. Knjigo je orisal koroški novinar Peter Wieser, in jo označil kot skrb za samobitnost slovenskega naroda. Josip Vidmar sam pa je nato orisal knjigo, ki obsega tri poglavja: razdobje boja proti srbskemu unitarizmu, medvojni narodnoosvobodilni boj, skrb za povezavo razkosanega narodnega telesa po osvoboditvi in zadnji, v knjigi prvič objavljeni prispevek o enotnem kulturnem prostoru. Pomembno delo je bilo že predstavljeno na Koroškem, sedaj pa so ga predstavili v slovenskem glavnem mestu s posebnim poudarkom in pred izbranim občinstvom, kar vsekakor zasluži, saj gre za resni in tehnični veliki zagovor pravice do obstoja malega naroda.

PO DOLGI VRSTI REKORDOV

Dolar prebil zid 1.750 lir

RIM — Ameriški dolar nadaljuje svojo nezadržno pot navzgor in po diru rekord za rekordom: včeraj je tečaj »zelenega bankovca« zabeležil nov zgodovinski rekord v menjavi z italijansko valuto, in sicer 1.751,75 lire. Tako se je vrednost dolarja v manj kot 4 letih podvojila v razmerju z italijansko liro. Še oktobra 1980. leta je namreč veljal dolar 876,75 lire, avgusta 1981 je poskočil na 1.271 lir, novembra 1982 na 1.488 lir, eno leto potem na 1.606,75 lire, v začetku leta 1984 je že veljal 1.702 lire, nakar so si sledili rekordni tečaji, zadnji 9. t.m. s 1.746,75 lire.

Najvišje kotacije je dolar zabeležil včeraj tudi v razmerju z vsemi drugimi valutami, vzporedno se je pa italijanska lira ošibila v odnosu do nemške marke, francoskega franka in angleškega funta šterlinga.

Socialisti le delno zadovoljni z izidom pogovorov z IRI

NA 4. STRANI

Precej buren prestopni rok v YU nogometu

NA 10. STRANI

Socialist Saccavini spet župan v Trzinu

GORICA — V Trzinu so včeraj ponoči ponovno izvolili za župana Gina Saccavinija (PSI). Svetovalci tričlanske levičarske koalicije so izvolili ponovno vse tiste odbornike iz vrst KPI, PSI in PSDI, ki so bili s Saccavinijem v odboru od lanske jeseni. Letos spomladi so namreč morali župan, odborniki in svetovalci odstopiti. Na občino je prišel komisar, da je izpeljal volitve na enem volišču. Tam je namreč lani pomotoma volilo pet mornarjev, ki nimajo bivališča v tržiški občini. Volitve so ponovili, rezultat je bil ta, da so republikanci pridobili en sedež, izgubili so ga komunisti. Kljub temu je bila tristrankarska koalicija levice potrjena. Odpadla pa je podpora republikancev, ki so bili pripravljeni na vstop v odbor, dobili pa so drugačna navodila od pokrajinskega in vsedravnega vodstva.

Več časa je bila usoda tržiške občine v precepu. Demokristjani so namreč zahtevali, da se tudi v Trzinu, ki je po številu prebivalcev peta občina v Furlaniji - Julijski krajini, uveljavi koalicija podobna tisti, ki vlada v deželi in v vseh štirih pokrajinah. Tej zahtevi demokristjanov pa niso ugodili niti socialisti niti socialdemokrati.

M. W.

● Po Longovem

NADALJEVANJE S 1. STRANI

vlado, toda brez skrupanih rešitev, dialog s socialisti, ki terja pa novih dejanj, začeni s potrditvijo levičarskih krajevnih uprav, noben poseben odnos s KD, s katero se je mogoče soočiti o velikih institucionalnih temah. To je v bistvu smisel prvega političnega poročila Alessandra Natte, odkar je tajnik KPI. Zasedanje je bilo namenjeno predvsem oceni političnega položaja po evropskih volitvah. Za sejo CK je veljalo veliko pričakovanje, da bi se moglo razumeti kakšne rešitve namerava KPI predlagati za izhod iz krize političnih ravnotežij: če je KPI pripravljena, kot želijo nekateri tudi znotraj stranke, sprejeti tudi vmesne rešitve, na primer »drugačno vladno«.

Na to vprašanje je bil odgovor jasen. Nata je izjavil, da že samo dejstvo, da se to vprašanje postavlja, dokazuje, da smo na koncu političnega ciklusa in da prava leva sredina nima nobene realne osnove. »Naj pa nihče ne misli, je dodal generalni tajnik komunistične partije, da bi mogla KPI spet doživljati izkušnje (kot je bila narodna enotnost z zunanjo podporo KPI vladi), ki so se zaključile in so neponovljive, da bi bila KPI pripravljena sprejemati malenkostne rešitve ali manevre s kratko sapo«.

Ob zaključku štiridnevni uradnih stikov kanclerja ZRN

Kohlov obisk v Latinski Ameriki izhodišče za dialog med svetovnim Severom in Jugom

BONN — Zahodnonemški kancler Helmut Kohl je zelo zadovoljen s pogovori, ki jih je imel v Mehiki. To je izjavil včeraj pred odhodom v Bonn in dodal, da je bilo o številnih vprašanih doseženo soglasje. Po štiridnevem uradnem obisku v Mehiki se je Kohl včeraj še zadnjič, to je tretjič, sestal z mehiškim predsednikom Miguelom De La Madridom.

Oba državnika sta izjavila, da bi rada spodbudila dvostranske odnose. Kohl je že v sredo na tiskovni konferenci v Ciudad Mexicu dejal, da so njegovi pogovori z mehiškim predsednikom odprli nove perspektive zahodnonemški zunanji politiki. Latinska Amerika, Srednja Amerika in Mehika so naravni prijatelji in partnerji Nemcev. »Zato bomo v prihodnje vodili politiko razuma in politiko simpatij«, je dejal Kohl. Spet bo treba odkriti tradicionalno dobre odnose med Nemci in Latinsko Ameriko.

Na vprašanje, ali je v Mehiki spremenil mnenje o ameriški politiki do Srednje Amerike, je kancler odgovoril, da se bo o svojih novih izkušnjah pogovoril s predsednikom ZDA Ronaldom Reaganom, ki je njegov prijatelj, in upa, da »to ne bo ostalo povsem brez učinkov«. Za prijatelje je značilno, da si povejo, kaj mislijo, ne pa kar

bi rad drugi slišal.

Kancler Kohl je tudi povedal, da se bodo — po vsej verjetnosti že 21. in 22. septembra letos — v Kostariki sestali zunanji ministri držav Srednje Amerike in članic skupine Contadora (Mehika, Kolumbija, Panama in Venezuela) z zunanjimi ministri EGS ter Španije in Portugalske.

Helmut Kohl je bil prvi nemški kancler, ki je uradno obiskal Latinsko Ameriko, Argentino in Mehiko. Ob koncu njegovega obiska menijo bonški politični krogi, da bi bil kanclerjev obisk v Buenos Airesu in v Ciudad Mexicu lahko izhodišče za dolgoročen koncept zahodnonemške politike do tega dela sveta, za Kohla bi lahko obe ključni latinskoameriški državi postali pomemben partner v svetovnih političnih prizadevanjih držav za miroljubno reševanje sporov in spodbujanje demokratičnega pluralizma. V tem vidi Kohl tudi razumno uresničevanje zahodnonemških interesov.

Kohl je ponudil pomoč Argentini in Mehiki tudi glede dolgov, ki tarejo obe državi in druge države Latinske Amerike. Povedal je, da ZRN sama ne more pomagati, a da bo storila vse, kar je v njeni moči, da bi razviti Zahod, to je svetovni Sever, pomagal v Latinski Ameriki svetovnemu Jugu. V Bonnu poudarjajo, da je breme dolgov,

ki je največje prav v Latinski Ameriki, nevarno tudi za ZRN, saj Zahodni Nemci izvažajo tretjino svojih izdelkov, kar pomeni, da je tretjina njihovih delovnih mest odvisna od tega, ali bodo tujci imeli denar, s čimer bi kupovali blago »Made in Germany«.

Na široko zasnovano zahodnonemško politiko do Latinske Amerike in sodeč po Kohlovih izjavah, naj bi bila ta politika resnično na široko postavljena — dopolnjuje pobuda zunanjega ministra Hansa-Dietricha Genscherja o srečanju zunanjih ministrov v Kostariki in o krepitevi sodelovanja med EGS in latinskoameriški državami nasploh. Helmut Kohl je spoznal, da si države v Latinski Ameriki predvsem želijo več samostojnosti. Nočejo biti preveč odvisne ne od ene ne od druge supersile. Zlasti pa se ne bi rade vpletale v blokovske spopade.

V tem smislu je ZRN postala pobudnica plodnejšega in vsebinsko bogatejšega dialoga med svetovnim Severom in svetovnim (latinskoameriškim) Jugom. Kaže, da tudi v Washingtonu zdaj bolje razumejo, da bi zahodnoevropske države lahko dosti prispevale pri odstranjevanju kriznih žarišč v Srednji Ameriki. Ali vsaj tako v Bonnu upajo.

BOŽIDAR PAHOR

Na sestanku odbora italijanske Zveze industrijcev

O ekonomskih problemih so mnenja enotna, o političnih problemih ne

RIM — Preverjanje znotraj Zveze industrijcev se je zaključilo z odobritvijo dokumenta, ki ga je predstavil predsednik Luigi Lucchini. Dokument, ki ga bo Confindustria predložila vladi, vsebuje sledeče zahteve: zajezi- tev inflacije (ki se bo, po mnenju zveze, znatno povečala leta 1985, ko bo prišlo do poviškov mezd in plač in bo prenehal učinek zamrznitve premične lestvice); zajezi- tev državnih izdatkov in državnega deficita (državni izdatki se morajo odstotno zvišati manj od inflacije); planiranje nove industrijske politike, kjer naj bi bili glavni cilji predvsem pospeševanje investicij, inovacija procesov in proizvodov ter mobilnost delovne sile in kapitalov (tu naj bi država to dosegla tako, da ne bi obdavčila reinvestiranih dobičkov in obdavčila v manjši meri v podjetja investirane kapitale). To so v glavnem že znana stališča, ki jih v približno enaki obliki Zveza industrijcev zagovarja že dalj časa.

Bolj zanimiva je bila zato debata, ki se je ob tem razvila. V glavnem so industrijci razpravljali o dveh

argumentih: odnosu organizacije do KPI in torej tudi do vlade ter odnosu do sindikatov. Kar se prve točke tiče, velja omeniti, da se nekateri industrijci (med njimi predsednik Olivettija De Benedetti) ogrevajo za sodelovanje s stranko, ki predstavlja tretjino Italijanov, drugi (med njimi predsednik Petrolejske zveze Albonetti) pa so mnenja, da tako sodelovanje ni potrebno. Lucchini je spor nekoliko omilil, rekoč, da se mora Zveza industrijcev ukvarjati predvsem z ekonomskimi problemi, da pa bo mogoče govor o političnih zadevah v enem od prihodnjih sestankov.

Kar se tiče odnosov s sindikati pa je Lucchini dejal, da se ne strinja z administratorjem Fiata Romitijem, ki jih je pred kratkim v intervjuju ostro napadal. Lucchini je mnenja, da mora Confindustria zavzeti do sindikatov lojalno stališče in da ne sme stopiti za pogajalno mizo »z nožem med zobmi«. Dejaj je tudi, da mora Zveza industrijcev spoštovati dogovor o premični lestvici, ki ga je s sindikati sklenila leta 1975.

nejeva desna roka, ter finančnikov zet Piersandro Magnoni. Prvi bi moral odsedeti v zaporu 12 let, vendar ga doslej še niso aretirali, drugi pa 8 let in 6 mesecev. Druhih dvajset obtožencev so obsodili na različne kazni od dveh do osem let ječe, poleg tega pa so oprostili dva zaradi nezadostnih dokazov in enega, ker ni zagrešil kaznivega dejanja. Tako javni tožilec Guido Viola, ki je zahteval strožje kazni, kot odvetniki obsojencev so že napovedali, da bodo vložili priziv.

Medtem pa italijanske sodne oblasti še vedno čakajo na ekstradicijo Micheleja Sindone, ki je zaprt v Združenih državah

Obsojeni zaradi namernega stečaja Sindonovi sodelavci deležni hudih kazni

MILAN — Včeraj dopoldne se je zaključil proces prve stopnje, na katerem so sodili sodelavcem znanega spletkarskega finančnika Micheleja Sindone, ki so bili vpleteni v namernem stečaju Bance private italiane. Gre za denarni zavod, ki ga je sicilski finančnik ustanovil s tem, da je spojil Banco unione in Banco privato finanziario, in ki so ga prisilno upravno likvidirali leta 1974, ko je imel okrog 240 milijard lir nekritnega dolga.

Sodniki so izrekli razsodbo po desetih dneh posvetovanja. Obsodili so 22 oseb na skupnih 122 let zaporne kazni in na poravnavo škode, ki gre v milijarde. Najhujše obsodbe sta bila deležna Carlo Bordoni, nekdanja Sindo-

PARIZ — Aparat KPF je, kot vse kaže, po začetnih poizkusih novatorskih in odkritih elementov, da bi začeli z notranjo samokritiko partije, vsaj prehodno obvladal položaj in s člani ožjega vodstva, zlasti politbirojem, prešel v protinapad.

Rimske izjave odkritosrčnega komunističnega ministra Marcela Rigouda so bile označene za — neodgovorne... Pojavili so se celo očitki, da je pogršel, saj je govoril kot kak oporečniški Henri Fitzbin... Tudi član politbiroja mladi Guy Hermier je bil klican na odgovornost zaradi svojega članka v reviji Revolution, v katerem je samo brez ovinkov razgrnil razpravo o partiji. Demokratske pobude Pierra Juquina pred samim zasedanjem centralnega komiteja so dobile nalepko Juquinovske skrajne desnice...

Sicer pa se je sedanja protiofenziva politbiroja obrnila tako zoper vladno politiko v vseh njenih šibkih točkah, kot zoper vse tiste, ki so znotraj ali zunaj kritizirali partijo. Predvsem so znova vzeli v zaščito generalnega sekretarja Georgesa Mar-

chaisa in menili, da so bili napadi nanj »nedostojni«. Sicer pa je član politbiroja Paul Laurent v glasilu KPF Humanite »razkrinkal sramotno in škodljivo kampanjo, ki je imela namen, da nas odvrne od prave razprave in ki so jo navdihovali tisti, ki bi želeli razcepiti in oslabiliti našo partijo.« Podobno je Laurent govoril tudi po televiziji in sodil.

Tudi predsednik komunistične parlamentarne skupine v skupščini Andre Lajoinie je na več mestih razvil tezo, češ da je KPF pri volitvah izgubila glasove predvsem zaradi svoje povezave s socialisti v vladi. Ker bi politbiroju pri ohranjanju njihovih lastnih položajev očitno v tem trenutku bolj od sproščene razprave zno-

DUNAJ — Sredi sedemdesetih let zgrajeni objekt Zwentendorf v Spodnji Avstriji — jedrska elektrarna, ki je veljala osem milijard šilingov, ponovno postaja predmet vročih razprav. Takoj po tistem namreč, ko je bila zgrajena, so Avstrijci z vsedravnim referendumom preprečili njen pogon.

Poglaviti razlog, ki je tedaj pripravil ljudi do glasovanja proti takšnemu načinu pridobivanja električne energije je bil: kam bomo z atomskimi odpadki, odpadki namreč, ki ostajajo od uranove rude, potrebne za pogon jedrskih elektrarn. Pred nekaj meseci in precej let po tistem pa se je iznenada ponudila Kitajska, da bi od Avstrije odkupovala tovrstni odpadni material, in da bi ga skrbno zakopavala v puščavo Gobbi. V zameno bi Kitajci dobavljali Avstriji uran. Kmalu po tej ponudbi, mimogrede — čudila se ji je večina Avstrijcev — pa je prišlo iz Sovjetske zveze: z veseljem bi odkupovali vaše atomske odpadke.

Problemi ob avstrijski elektrarni Zwentendorf

Komu prodajati jedrske odpadke: Sovjetom, Kitajski ali nikomur?

Problem »Zwentendorf« torej začena segati preko avstrijskih meja in dobiva mednarodnopolitične razsežnosti. Iz atomskih odpadkov, kakršni bi se kopičili ob pridobivanju energije v Zwentendorfu je namreč mogoče izdelovati jedrsko orožje.

Če se vrnemo na avstrijska tla: socialistična, vlada-joča in večinska stranka je za to, da se elektrarna po-žene, vendar je njena skromnejša polovica, svobodnjaš-ka proti. Norbert Steger, podkancler in obenem trgovin-ski minister odločno zagovarja njihov »ne« in ga tudi utemeljuje z vprašanji problema prevoza odpadkov do Kitajske ali kamorkoli že v inozemstvo.

Vodja socialistične frakcije v parlamentu Sepp Wille je v tork na tiskovni konferenci povedal, da bo parlament že na eni izmed svojih prvih sej v jeseni o tem razpravljaj, seveda brez kakršnegakoli pritiska na stranke.

BARBARA GORIČAR

Francoski komunisti ostro kritizirajo vladno politiko v njenih šibkih točkah

traj partije taktično ustrezal konflikt v vladi, so začeli znova sistematično valiti vso krivdo na socialiste. Predvsem naj bi bilo za slab volilni rezultat krivo to, da niso bile pred volilci izpolnjene Mitterrandove obljube iz leta 1981... Medtem ko je Marchais pred evropskimi volitvami še vztrajal na tem, da KPF ostaja v vladi, ker je upal, da bo izboljšal svoj volilni rezultat in na tej osnovi postavil tudi zahtevo po večji komunistični udeležbi v vladi, poslej ob teh slabih volilnih rezultatih KPF ni več zainteresirana, da ostaja v vladi. Zanj je bolj donosno, če iz dejanskih gospodarskih težav vlade skuša sebi med ljudmi kovati opozicijski kapital. Zato je zdaj možnost,

da pride do preloma v vladi, spet precej večja kot je bila prej. Še več — nekateri zlobni jeziki celo pravijo, da partija, če bi zdaj komunisti iz vlade izstopili, celo februarja svojega kongresa ne bi več potrebovala.

Zato so se zdaj komunisti kritično lotili vsega. Predvsem gre za pravo proračuna 1985 in Andre Lajoinie je že izjavil, da ni gotovo, če bodo komunistični poslanci za proračun v sedanjih obliki glasovali, ampak da bodo videli, koliko bo vlada upoštevala njihove spremenjevalne predloge. Glavni ekonomist KPF Philippe Herzog je v reviji Economie et Politique šel v svojih trditvah tako daleč, da je vlado obdolžil, češ da se v upravljanju podjetij podreja

velikemu kapitalu. Prav tako so komunisti iz vrha zavzeli kritično stališče do obravnavane zagate v industriji Creuzot - Loire, zahtevajoč enostavno nacionalizacijo. Tudi z bodo-čo davčno politiko vlade, ki želi olajšati industrijske davke, zato da bi vzpodbudila več konkurenčne sposobnosti, se KPF ne strinja. Še posebej pa je prišlo to do izraza zdaj ob res veliki podražitvi bencina — super se podraži za celih 22 centimov — kar je baje vlada morala narediti, ker so se zaradi evropskih postavk znižale pristojbine pri tabaku oziroma pri cigaretah. Vsekakor so se ob protestih zoper ta nepopolarni vladni ukrep znašli komunisti in z njimi tudi sindikat CGT v isti fronti z opozicijsko desnico. Kakorkoli že — včerajšnja prva stran Humaniteja napoveduje veliko protestno manifestacijo sindikata CGT, češ da je po draževih bencina znamenje slabega gospodarjenja in udarec zoper potrošnike, transport in celotno že itak zastajajočo francosko avtomobilsko industrijo.

BOGDAN POGAČNIK

Z zasedanja mešane komisije

Seminar o vodni poti Tržič-Gorica-Ljubljana

TRST — Na dvodnevem zasedanju mešane italijansko - jugoslovanske komisije, ki jo predvideva videmski sporazum, so spet razpravljali o povezavi Tržič - Gorica - Ljubljana po notranjih vodah. Ta zamisel je bila prvič omenjena v osimskih sporazumih, doslej pa ni bilo veliko storjenega, da bi se uresničila. Pred nekaj dnevi je IRI v dokumentu, ki ga je izročil sindikalnemu predstavništvu naše dežele, omenil možnost, da bi družba Italtat (ki spada pod okrilje IRI) sodelovala pri raziskovanju in organizaciji pobud, ki naj bi uresničile napotke osimskih sporazumov, predvsem kar se tiče vodnih povezav med državama.

Sedaj pa se je mešana komisija odločila, da priredi mednarodni seminar, kjer naj bi ugotovili, ali so druge srednjeevropske države zainteresirane za ta projekt in ga pripravljene tudi delno financirati. Trenutno je namreč največja ovira k realizaciji vodne poti Tržič - Ljubljana prav finančno kritje.

Sedaj pa se je mešana komisija odločila, da priredi mednarodni seminar, kjer naj bi ugotovili, ali so druge srednjeevropske države zainteresirane za ta projekt in ga pripravljene tudi delno financirati. Trenutno je namreč največja ovira k realizaciji vodne poti Tržič - Ljubljana prav finančno kritje.

Postojnska jama: 20 milijonov gostov

POSTOJNA — Po skoraj vsakodnevnih plohah in dokaj hladnem vremenu so si postojnski turistični delavci v nedeljo kar oddahnili, saj je bil njihov trud med drugim poplačan tudi s soncem. Postojnska jama je sprejela v svoj objem dvajsetmilijontega obiskovalca, upoštevajoč štetje iz leta 1818, ko je domačin Luka Čeč odkril notranjost te kraške lepote.

Med 4.600 gosti, ki so si v nedeljo ogledali njene lepote, je bila tudi Hilda Archer iz Blackpoola v Vel. Britaniji. Prijetno presenečena je bila, ko je zvedela, da je dvajsetmilijonti obiskovalec jame. Mlada Taru Volanten, gostja iz Jyväskylä na Finskem je vstopila v jama pred njo, za Angležinjo pa domačin Stanko Kovič iz Most. Vsi trije so prejeli plakete Postojnske jame, praktična darila Jame in Turističnega društva ter šopke cvetja.

Hilda Archer je med drugim dejala, da je prijetno presenečena nad lepoto naše dežele, še posebej nad Postojnsko jamo. »Zaradi tega dogodka bom še prišla in pripeljala še koga s seboj,« je povedala. Mlada Finka Taru Volanten pa je povedala, da je že od znancev, ki

so bili v Jugoslaviji, zvedela, da je to lepa dežela. Tokrat je na počitnicah v Portorožu in je izkoristila nedeljski ogled za obisk jame. Pristavila je, da bo ob povratku domov tudi prijateljem in znancom imela kaj povedati. Naše gore list Stanko Kovič pa je povedal: »V jami sem bil pred tridesetimi leti kot šolarček. Slišal sem za današnje slavje in si rekel: pojdi in poglej! Nisem si mislil, da me bo doletela taka sreča. Še bom prišel.«

V bogatem kulturno - zabavnem programu, ki je potekal ves dan, so sodelovali folklorna skupina Zvezda iz Beograda, pihalna godba Vrhnika, postojnski moški pevski zbor, glasbena skupina Venera, Erazem in Rendez vous, za humor pa je poskrbel Andrej Jelačin s Tonjevo karjolo.

Za pet do šestisočglavo množico, ki se je ta dan že dopoldne zbrala na veseličnem prostoru, so gostinski delavci dobro poskrbeli. Vol na raznju, ki se je cvrl od zgodnjih jutranjih ur, je bil hitro razprodan, v promet pa so šle dobro tudi trije ribje specialitete in ostale dobrote.

LOJZE BAJC

V Piranu mednarodni bienale keramike

PIRAN — Že tretjič zapovrstjo so v piranski Mestni galeriji otvorili mednarodni bienale keramike. Tokrat so se odločili za srečanje sodobnih jugoslovanskih in madžarskih keramikov.

V juliju in avgustu si bomo lahko ogledali nove tendence in dosežke zadnjih dveh let pri 20 madžarskih in 22 jugoslovanskih ustvarjalcih. Kljub izredni raznovrstnosti so opazne razlike med domačimi in tujimi umetniki: najdemo jih tako v različnih načinih obdelave materiala, v sporočilnosti, v barvah. Medtem ko pri jugoslovanskih keramikih prevladuje predvsem simbolika, nadrealnost ter najrazličnejše ilustracije na poezijo, okolje, v katerem živimo, pa se madžarski ustvarjalci odlikujejo v izvirnosti eksperimentiranja pri obdelavi materiala, posvečajo se skulpturam in abstrakciji.

V razgovoru nam je vodilna selektorica Svetlana Isakovič, sicer višji kustos v Muzeju uporabne umetno-

sti v Beogradu, povedala: »Keramični bienale ne pomeni samo konfrontacije naših in tujih keramikov, temveč je tudi srečanje dveh različnih narodov, dveh različnih kultur in tradicij. Vsa ta različnost se odraža tudi v nastajajoči umetnosti. Krasen primer te drugačnosti so prav keramični izdelki sami. Jugoslovanski ustvarjalci dajejo veliko večji poudarek barvi, kolorju — vso to temperamentno barvitost srečamo prav pri majoliki. Za Madžare pa bi lahko dejala, da so malce bolj »zadržani«. Pri njih je veliko bolj intenzivna oblikovnost, oblikovna plat, kot material pa v največji meri izbirajo porcelan in keramiko. Kot najzanimivejše domače ustvarjalce bi predvsem izpostavila Zagrebčana Hanibala Salvara, beograjskega keramika Ljubiša Mišića ter ljubljancana Karla Plemenitaša, pri Madžarih pa Ildika Polgarja, najimpozantnejšega Imra Schrammela ter Laszla Feketeja.«

LILJANA IVANEK

Uspešen izvoz vina

KOPER — V okviru Tozda Timav vino izvažajo iz koprške kleti in kleti v Sežani. Kraševcem, ki letos kanijo izvoziti 800 hektolitrov (na zalogi pa imajo še enkrat več tega vina) terantona, so se letos odprla tudi vrata ameriškega trga. Sicer pa teranton pijejo tudi v Zvezni republiki Nemčiji, obeta pa se jim prodor na tržišče Velike Britanije.

V sežanski kleti se večkrat ustavijo tuji oziroma skupine z avtobusi, ki pridejo in pokupijo po 50 do 100 litrov terana ob obisku v kleti. Znatno večji izvoz kot Kraševci, ki so letos izvozili četrtno planirane količine, načrtujejo v koprski vinski kleti. Letošnji plan koprške kleti je izvoz 4 tisoč hektolitrov ustekleničenega vina in odprtega vina. Do konca maja so prodali 1.500 hektolitrov vina.

Pri izvozu ustekleničenih vin so na prvem mestu Združene države Amerike, sledijo pa jim kupci v Zvezni republiki Nemčiji. Največ odprtega vina, kar je zelo zanimivo, izvozijo v Italijo. Iz koprške kleti na tuje prodajajo merlot, cabernet, sauvignon, pinot chardonnay, malvazijo in refošk. Prihodnje leto naj bi izvozili okrog 5.000 hektolitrov vina.

DUŠAN GRČA

Avstralski minister obiskal italijansko skupnost na Koprskem

KOPER — Včeraj dopoldne je obiskal italijansko narodnostno skupnost v Kopru ugleden gost, in sicer avstralski minister za etnične skupnosti dr. Gary Sheppard, ki se že dalj časa mudi v Sloveniji.

Minister se je sestel s predsedniki krajevnih italijanskih skupnosti. Pričeli so mu zgodovino in sedanje delovanje Unije Italijanov iz Istre in z Reke, ki prav v teh dneh proslavlja 40-letnico svoje ustanovitve. Pri tem so avstralskemu gostu osvetlili tudi pomen stikov med italijansko narodnostno skupnostjo v Jugoslaviji in Italijo, kakor tudi prijateljskih vezi s slovensko narodnostno skupnostjo v Italiji.

E. O.

KPI za drugačno kmetijsko politiko

VIDEM — Svetovalska skupina KPI v deželni skupščini bo priredila danes ob 10.30 v tukajšnjem hotelu Astoria tiskovno konferenco o temi: Predlogi za novo kmetijsko politiko in za drugačno zakonodajo na področju kmetijskih dejavnosti.

Na tiskovni konferenci, ki ji bo predsedoval načelnik komunistične svetovalske skupine v deželnem svetu Renzo Pascolat, bo osnovno poročilo razvil svetovalec Gastone Andrian.

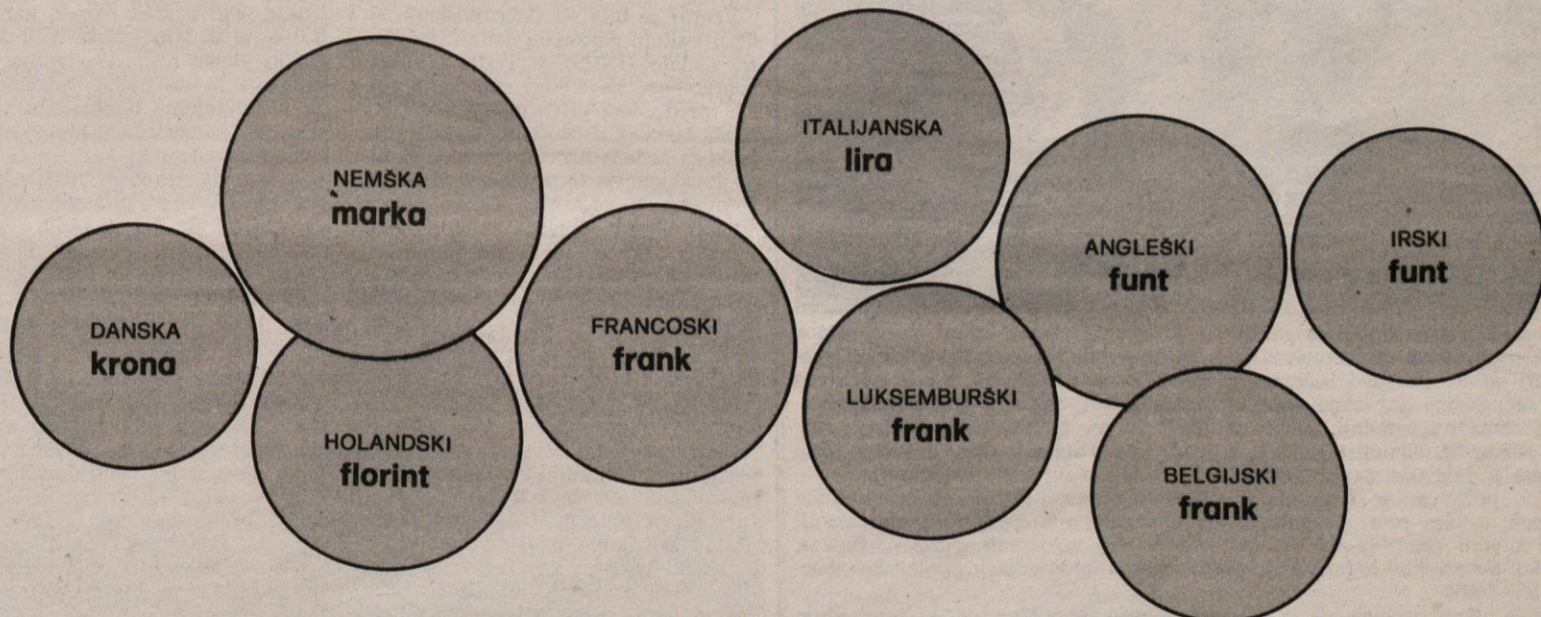
Komunisti vabijo na tiskovno konferenco kmetijske, združniške in razne stanovske organizacije ter sindikaliste.

Oktobra v Koelnu »teden F-JK«

TRST — Deželni odbornik za trgovino in zadrugišstvo Bertoli je včeraj sprejel italijanskega generalnega konzula v Koelnu Valsecchija. Govor je bil o prireditvi tako imenovanega »tedna Furlanije - Julijske krajine«, ki bo od 18. do 27. oktobra prav v Koelnu.

Gre za pobudo, kakršne po razsežnosti pa tudi sami vsebini deželna uprava F-JK še ni doslej sprožila v Zvezni republiki Nemčiji, kot je izrecno zahteval Bertoli. Le-ta se je z Valsecchijem predvsem pomenil o koledarju političnih pogovorov, ki jih bodo imeli predstavniki deželne uprave s pristojnimi zahodnonemškimi oblastmi pa tudi gospodarstveniki, sicer pa sta se seveda dotaknila izbora proizvodov, ki jih bodo podjetja iz naše dežele prikazala v Koelnu: šlo bo v prvi vrsti za tipične kmetijske in živilske izdelke, za obrtniške artikle, pohištvo, oblačila in nože pa tudi obutev.

Prispevajte za
Dijaško matico

CTE

ZAKLADNE ZADOLŽNICE V EVRODEVIZI

Naložba vezana na evropsko denarno enoto

CTE so italijanski državni efekti v ECU (European Currency Unit - Evropska denarna enota) in sicer denarni enoti, ki jo sestavljajo devize držav članic Evropske gospodarske skupnosti.

Oproščeni so vsakršnega sedanjega in bodočega davka, vključno davka na dediščino.

Letni doprinos v ECU znaša 11,25%, doba trajanja 7 let:

Obresti in kapital CTE so izraženi

v ECU, izplačujejo pa se v lirah na osnovi menjave lira/ECU na dan izplačila.

Razpoložljivi so v znesku od 1.000 ECU dalje (kar odgovarja 1.375.000 lir ca.) po ceni, ki odgovarja nominalni vrednosti. CTE so vezani na trdno denarno enoto: ECU, torej zavarovani pred izgubo vrednosti naše valute.

CTE bodo kotirani na vseh italijanskih borzah, kar bo omogočalo lažjo vnovčljivost v primeru potrebe.

VARČEVALCI JIH LAHKO PODPIŠEJO PRI OKENCIH SLEDECIH BANK: BANCA D'ITALIA, BANCA NAZIONALE DEL LAVORO, ISTITUTO BANCARIO S. PAOLO DI TORINO, MONTE DEI PASCHI DI SIENA, BANCO DI NAPOLI, BANCO DI SICILIA, BANCA COMMERCIALE ITALIANA, BANCO DI ROMA, CREDITO ITALIANO, BANCA NAZIONALE DELL'AGRICOLTURA, CASSA DI RISPARMIO DELLE PROVINCE LOMBARDE, ISTITUTO DI CREDITO DELLE CASSE DI RISPARMIO ITALIANE, BANCA POPOLARE DI NOVARA.

PONUDBA VELJA
od 16. do 20. julija

CTE

EVROPSKA NALOŽBA
OPROŠČENA DAVKOV

Izidi pogajanj z ustanovo IRI le delno zadovoljili socialiste

Pokrajinski federaciji PSI za Trst in Gorico sta na včerajšnji tiskovni konferenci osvetlili svoja stališča do celovite problematike industrije z javno udeležbo v obeh pokrajinah, nekatere splošne politične ugotovitve pa je dodal deželni tajnik socialistične stranke Trombetta.

Tržaški pokrajinski tajnik Augusto Seghene je uvodoma poudaril, da se je PSI vedno borila za priznanje posebnega položaja v obeh pokrajinah in da ji je kljub nasprotovanju kršćanske demokracije uspelo doseči vključitev tega prostora med krizna območja. Rezultati rimskih pogajanj z ustanovo IRI pa socialiste le delno zadovoljujejo, saj kljub nekaterim pozitivnim rešitvam ostaja še vrsta nerešenih vprašanj. Sem sodi problem železarne Terni, kjer kljub perspektivi proizvodnje titana ostaja v veljavi načrt o odpravi 700 delovnih mest. Drugo je vprašanje ladjedelništva, kjer izbira Trsta, kot osrednjega sedeža finančne družbe Fincantieri, mora po mnenju socialistov pomeniti, da bo naše mesto postalo dejansko središče italijanskega ladjedelništva z vso pripadajočo močjo odločanja.

Glede ladjedelnice Sv. Marka je Seghene dejal, da mora nujno ohraniti vse tri veje dejavnosti, vključno s proizvodnjo posebnih konstrukcij, za katero je že slišati, da jo nameravajo ukiniti. Posebno pozornost posvečajo socialisti problemu Tovarne velikih motorjev, ki predstavlja najtežji primer krize na področju javne industrije, ob tem pa ni bil izdelan nikakršen načrt za resanacijo ali presusmeritev proizvodnje. Edini načrt, ki obstaja, zadeva namreč le močno omejitve zaposlitvene ravni, za katero pa seveda nihče ne ve, kaj naj bi z njo dosegli. Seghene je pri tem poudaril, da bi TVM s svojo sodobno tehnologijo in močnim razvojnim raziskovalnim oddelkom, ki zaposluje dvesto strokovnjakov, morala biti vodilno med srednjimi in malimi industrijskimi podjetji na Tržaškem. Tudi glede načrtov IRI za razvoj sektorja informatike, imajo socialisti marsikatero pripombo, tokrat na račun domačih razmer: ni dovolj odločitev, da Trst postane eno od državnih središč te nove panoge, če potem v pokrajini oziroma deželi ni pogojev za to. Tajnik goriške federacije PSI Luigi

Blasig je navedel nekaj konkretnih, izjemno zaskrbljujočih podatkov, ki v slabem združujejo usodo obeh pokrajin. Eden od najznačilnejših je morda ta, da sta pokrajini v desetletju 1971-81 izgubili kar devet tisoč delovnih mest! Ustavil se je pri najtežjih kriznih žariščih javne industrije na Goriškem in zavrnil vsako alternativo načrta Fincantieri, ki da je posledica logične in ne kampanilistične izbire.

Nekaj splošnejših političnih ugotovitev je za zaključek podal deželni tajnik PSI Trombetta, ki je potrdil stališča pokrajinskih federacij: ne gre za zahteve po kakršnihkoli favoriziranih, ampak za ustrezno rešitev položaja na področju industrije z državno udeležbo, ki je iz zgodovinskih in zemljepisnih razlogov koncentrirana prav na tržaško-goriškem območju.

Zagotovil je tudi, da bodo socialisti vztrajali pri zahtevi, da vlada in IRI do potankosti izpolnita sprejete obvezje, hkrati pa si bodo prizadevali za čim aktivnejšo vlogo Dežele v odnosu z vlado, saj je skrajni čas, da tudi Dežela končno prevzame nase vse svoje odgovornosti.

Odpraviti omejitve letalskega prometa za razvoj deželnega letališča v Ronkah

Vojaške služnosti, ki preprečujejo razvoj deželnega letališča v Ronkah, so bile predmet razprave na sestanku pristojne komisije deželnega sveta. Gre predvsem za omejitve letalskega prometa na relacijah Humin-Beljak in Videm-München, ki so dandanes, po oceni komisije, povsem anahronistične. Komisija je zato pozvala predsednika deželnega odbora Comellija, naj zahteva sklicanje Paritetne mešane komisije, ki naj razpravlja o tem problemu in po možnosti odpravi omenjene omejitve, ko pa so same vojaške oblasti že dale vedeti, da »ne nasprotujejo« temu naklepu. Po mnenju deželne komisije je zato nujen politični sklep o odpravi vojaških služnosti, to pa v najkrajšem času, še preden bi stopil v veljavo zakonski osnutek — komisija ga je pred kratkim odobrila — ki nakazuje štiri milijarde lir za razširitev in posodobitev naprav na ronškem letališču.

V nedeljo praznik SSk v Barkovljah

Mladinski sekciji Slovenske skupnosti iz Trsta in Gorice ter sekcija Rojan-Greta-Barkovlje pripravljajo prireditev Naš praznik, ki bo v nedeljo v Barkovljah v prostorih tamkajšnjega kulturnega društva v Ul. Cerreto 12.

S tem se začne niz poletnih praznikov Slovenske skupnosti, saj sta za kasnejše obdobje v pripravi še vsaj dva praznika, in sicer v zgonski in dolinski občini.

»Naš praznik« v Barkovljah se bo začel ob 17. uri z odprtjem kioskov, ki bodo ponujali predvsem barkovljanske ribje specialitete. Ob 19. uri bo krajši kulturni spored z nastopom kitaristov, pevskimi točkami in drugim. Spregovorila bosta prof. Jurij Slokar za domačo sekcijo in Ivo Jevnikar za mladinski sekcijo. Od 20. ure dalje bo igral openski ansambel Zvezde.

Avgusta rock koncert tržaških ansamblov

Nenasilno združenje in glasbena koordinacija »Il posto delle fragole« bosta v prihodnjem mesecu na Gradu sv. Justa priredila rock koncert tržaških glasbenih skupin. To je omogočila tržaška avtonomna letovišgarska ustanova, ki je pokazala zanimanje in posluh za krajevno mladinsko problematiko, saj je zastoj ponudila dvorišče Grada v uporabo.

Priznanje pokrajine Spacalu

Na sedežu pokrajinskega sveta se je včeraj sestal Odbor za obrambo vrednot odpornosti in demokratičnih ustanov, da bi ocenil ves sklop manifestacij ob 40. obletnici Rižarne. Člani odbora so soglašali z zelo pozitivno oceno, še posebno kar zadeva odziv javnosti, kot dokazuje množična prisotnost ne samo na osrednji manifestaciji 1. julija, pač pa tudi na treh razstavah, slikarski, filatelistični in oni, posvečeni tragediji deportirancev. Zelo kvalitetna je bila tudi javna razprava na univerzi na temo deportacij.

Važen pečat pa je dala manifestaciji v Rižarni prisotnost predsednika Ustavnega sodišča prof. Leopolda Elie, medtem ko so podporo manifestaciji izrazili številni predstavniki oblasti, organizacij in javnih ustanov, župani, zastopniki borčevskih organizacij, predvsem pa predsednica poslanske zbornice Nilde Iotti.

Po včerajšnjem sestanku je predsednik pokrajine Marchio, ki predseduje tudi Odboru za obrambo vrednot odpornosti, izročil slikarju Lojzetu Spacalu spominsko zlato kolajno v znak priznanja za delež, ki ga je slovenski umetnik imel pri pripravi razstave ob 40-letnici Rižarne. Spacal je tudi podaril Občini 21 svojih del, posvečenih odpornosti, ki jih bodo trajno namestili v muzeju Rižarne.

Ob včerajšnji tiskovni konferenci

»Kljub velikim težavam opravlja INPS važno socialno poslanstvo«

Včeraj je bila na pokrajinskem sedežu Istituto nazionale della previdenza sociale (INPS) v Trstu tiskovna konferenca, na kateri sta spregovorila predsednik pokrajinskega odbora INPS Mario Criscenti in ravnatelj tržaškega sedeža Aniello Piccolo. Vodilna funkcionarja te nosilne vsedrjavne ustanove za socialno varstvo sta v širokih obsevih opisala splošno delovanje tržaškega sedeža, po njunih besedah pa je bil glavni namen tiskovne konference »prikazati resničen obraz te ustanove, ki se v zadnjem obdobju kvari predvsem zaradi neupravičenih pritožb, ki letijo na ustanovo ter ustvarjajo lažno sliko celotnega stanja INPS«.

Ustanova INPS v vsej Italiji mesečno izdaja kakih 13 milijonov najrazličnejših prispevkov za socialno varstvo, od katerih imajo levji delež seveda pokojnine odvisnih delavcev. V tržaški pokrajini pa dobiva prispevek INPS približno 107 tisoč oseb. Prvi govornik tiskovne konference Criscenti je poudaril, da tržaški sedež, čeprav ima velike težave zaradi skrčenja osebja (229 uslužbencev namesto predvidenih 267, kar je celih 15 odstotkov manj) že dolga leta redno

izdaja plačila vsak mesec, kar se po Italiji ne dogaja vedno. Velika težava, ki vedno negativno vpliva na to ustanovo in na njeno funkcionalnost pa je neverjetna birokratska zapletenost, ki je posledica predvsem preobilice zakonov, ki kar sproti nastajajo kot na tekočem traku, pa čeprav so v večini primerov nepotrebni. Absurd pri teh zakonih, ki se v mnogih primerih sploh ne morejo izvajati je ta, da se le-ti naslanjajo spet na druge zakone, ti pa na prejšnje, tako da tu nastaja negativen začaran birokratski krog.

Spet nadaljnja težava, s katero se srečuje vsedrjavni inštitut kot je INPS, je omejena pristojnost krajevnih sedežev. Le-ti so v vsem in povsem odvisni od centralnega sedeža v Rimu, ki z elektronskim računalnikom pripravlja vse prispevke. Če se v te vrine kaka napaka, pa jo mora rešiti krajevni sedež. Poleg tega pa trenutno krizno gospodarsko obdobje negativno vpliva na ustanovo, saj mora ta sama nadzorovati pravilnost prispevkov, ki jih dobiva od posameznih tvrdk in ustanov, ki so svojo socialno varnost poverili ustanovi INPS.

V svojem posegu je ravnatelj tržaškega sedeža INPS Aniello Piccolo predvsem poudaril važnost te ustanove, ki v celi državi »pripravlja mesečne milijone plačil« ter dodal, da se da voditi tako velik aparat le z veliko sistematizacijo dela, ki jo vsak krajevni sedež uredi interno. Tako so v Trstu pred kratkim uredili elektronsko računanje vseh podatkov in dajatev, »čeprav je daljnoročno načrtovanje pri nas nemogoče, saj se naša zakonodaja stalno spreminja«. Ravnatelj je tiskovno konferenco zaključil s spodbudno mislijo o tržaških upokojenih in prejemnikih prispevkov INPS, češ da ti aktivno sledijo tej problematiki, ki je zelo zapletena. Saj pravzaprav morajo, da si vsaj prihranijo neprijetna presenečenja ob prejemanju svoje že itak skromne mesečne plače. (dj)

● Prof. Sergio Parinello bo vodil skupino italijanskih in angleških znanstvenikov, ki bodo izvedli posebno raziskavo o vlogi tehnologije v sodobni industriji. Raziskavo je naročil Center za znanstveno raziskovanje, ki ima sedež na Padričah.

Gradivo za Krajevni leksikon Slovencev v Italiji

Ob treh izvirih (boljúnih) se je razvil Boljunec

Boljunec

V Boljúnku, boljúnski, Boljúnčani in Boljúnčanke (tudi Boljúnšce), ital. Bagnoli della Rosandra, 1971: 907 prebivalcev, 1981: 980 preb., občina in pošta Dolina — 1,5 km, Trst — 8 km. Nadmorska višina 72 m. V jedru gručasto naselje se od ustja znamenitega kraškega kanjona Glinščice razloži široko v flišno oziroma naplavljenno ravnino. Nad Boljuncem je v dolini zaselek Gornji konec. Po pričevanjih in dosedanjih ugotovitvah naj bi prvotno naselje nastalo na južnem delu griča Čelo z imenom Brda in pripadajočim zaselkom Brdina. Zaradi oskrbe z vodo naj bi se kasneje prebivalci preselili v ravnino, kjer so bili trije dobri izviri (ujci). Ime kraja torej izvira iz besede boljún (izvir), ne pa iz poimenovanja Bolji unec, ki je verjetno iz druge polovice prejšnjega stoletja. Preko naselja vodi pokrajinska cesta, ki ga povezuje z Zablazcem na severu in Dolino na jugu. Slednja je bila nekdanja glavna prometna žila med Istro in Kranjsko. Nova cesta povezuje Boljunec z bližnjo tovarno in Trstom na zahodu. Deli naselja so: Na gorici (trg in središče), Zaboljúnec, Gornji konec, Na jami, Na ravni, Gabrnje, Na bregu, Korška ulica, Na potoku, Mávrska ulica, v Pakovcu, Jáklike.

Naselje je pravzaprav stisnjeno med pobočji Sv. Mihela (225 m) na severu, ki je dobil ime po nekdanji cer-

Tipična boljunska k'luna

kvi in Malega vrha (439 m) oziroma Vrha Griže (456 m) na jugovzhodu. Na zahodu se nad Boljuncem dviga Čelo (120 m), jugozahodno pa Koromáchnik (110 m), ki naj bi dobil ime po grofu Koromáču, ki se je baje sredi 13. stoletja tja umaknil ter zgradil na njem grad in malo cerkvico sv. Roka. Ravne predele sta izoblikovala potoka Glinščica in njen pritok Salomonski potok, ki se pred izlivom preimenuje v Potočič, kakor se Glinščica v svojem spodnjem toku preimenuje v Reko. V ta vodotok se v bližini naselja steka večje število izvirov. Pri izviru na Jami pa je bila

urejena pralnica in korito za napanje živine. Kraj oskrbuje pokrajinski vodovod. Vse do leta 1957 so v Glinščici enkrat letno še lovili rake in jegulje.

Kmetijske površine so bile večinoma na jugozahodu: Globočak, Brščak, Podpotč, Túpole, Kal in Lózice. Tu so bili vinogradi z oljčnimi nasadi. To dejavnost je prizadela razlastitev 100 ha zemlje ob gradnji tovarne, a tudi sicer je celotno nekdanje kmetijsko območje vključeno v tržaško industrijsko cono. Leta 1968 so z razlastitvijo porušili 15 bivališč in izgladili del Koromáchnika. Po zadnji vojni in raz-

lastitvah so se zato vinogradi in oljčni nasadi ohranili in deloma revitalizirali na severozahodu v Zaboljuncu, Ogradah in Brajdah. Letno pridelujejo nad 300 hl vina. Bližnje vzpetine porašča borov gozdič. Dokaj razvita mlečna živinoreja je že v prvem povojnem desetletju močno upadla. Krave (ok. 10 glav) imata danes le še dve družini. Od divjadi je nekaj srn in fazanov.

Naselje se postopoma širi proti jugozahodu Na jami, kjer je precej novih nadstropnih bivališč. Stare obnovljene hiše so v osrednjem delu Na gorici, med temi jih ima nekaj še kalone (k'luna). Gospodarskih poslopij je malo. Posebno razvito pa je bilo svoj čas mlinarstvo. V okolici naselja je bilo ob Glinščici kar 12 mlinov (ljudsko malen, malni) od skupnih 27 v vsej dolini od Botoča do izliva. Med temi se je tu ohranil le Štrajnov malen. Zadnji mlin je prenehal delovati leta 1979. Ob vodi so nastale še žage, služila pa je tudi kovačem in pericam. Slednje so bile z mlekaricami v predvojnem času najpogostejši ženski poklic, saj je skoraj v vsaki družini kaka ženska prala premožnejšim Tržčanom. Skupna pralnica je bila urejena na Jami, kjer se v Glinščico stekajo trije izviri. Od 1977 obratuje v kraju prenovljena občinska točljka, ki masti okrog 125 q oljk letno in je verjetno najsevernejša v Evropi. V tem času so v okolici obnovili nekatere oljne nasade, pridelek pa gre

večinoma v domačo porabo, le delno ga prodajo tudi v osmicah.

Nad Jamo se odpira boljúnski kamnolom, ki je obratoval v obdobju 1930 - 78. Sicer je kamnoseštvo v naselju še starejše in izvira iz časov, ko so gradili železniško progo Trst - Kozina - Pula, za katero so vaščani z volovi vozili gramoz. Slednjega so vozili tudi v Trst, lomili pa so ga v Gornjem koncu in vzdolž Griže. Pod Grabčevo steno je bil zasebni kamnolom, kjer so lomili velike bloke za valobrane. Zaradi bližine nekdanj pomembne ceste je cvetelo furmanstvo in krčmarstvo. Danes je večina aktivnih zaposlenih v Trstu, zlasti v pristanišču, in v bližnji tovarni Grandi motori (po 1968), ki izdeluje ladijske motorje. Tu je zaposlenih ok. 3000 oseb. V naselju je nad deset trgovin, ki uspejo kriti osnovne potrebe in oskrbujejo tudi bližnje manjše kraje, banka, lekarna, tri gostilne in bar. Od obrtnikov so tu prisotni mizarji, zidarji, kamnosek, fotograf, prevoznik, estetistka, frizerka, brivec, krojač, kemična čistilnica, gradbeno podjetje.

(Nadaljevanje jutri)

Vse, ki bi se hoteli oglasiti v zvezi z opisi krajev, ki si bodo tu sledili, toplo vabimo, da svoja dopolnila, kritične pripombe in popravke posredujejo uredništvu Primorskega dnevnika ali SLORI.

Izdelan načrt za stadion na Krasu

Še en račun brez krčmarja

Komaj smo včeraj zabeležili nekatere zaključke nedavnega posveta Kmečke zveze o problematiki varstva naravnega okolja in ugotovili, kako veljavni urbanistični instrumenti uvajajo pasivno, v izključni funkciji mesta pojmovano zaščito Krasa, že smo istočasno dobili novo potrditev take težnje. Po načrtih o gradnji velikih skladišč Delavskih zadrug in središča za prodajo na debelo Trieste Gross, je sredi tedna kot strela z jasnega prišla vest o novem megalomanskem načrtu za nogometni stadion. Vse lepo in prav, o tem se v Trstu že dolgo govori, a glej ga zlomka, zanj naj ne bi bilo ustreznjega prostora, kot ga lahko najdemo na našem ljubljenskem Krasu. Kaj burja, kaj mraz, vsemu je najti tehnične rešitve, ne glede na to, če so dražje, kot bi bila morebitna sanacija kakkega propadajočega prostora v industrijski coni.

Na tihem, ob vsej potrebni diskretnosti, je pet strokovnjakov bolj ali manj zvanečih imen po naročilu tržaškega nogometnega kluba Triestina, leto dni delalo načrt za mega-stadion, ki naj bi zrasel v središču trikotnika med Gabrovcem, Prosekom in Briški. Zgradili naj bi ga v umetni vdolbini, da bi ga zavarovali pred burjo in mrazom, sprejel naj bi 42 tisoč obiskovalcev in zasedel na desetine hektarjev površine. Okoli njega so predvidena parkirišča, površine namenjene raznim »footingom«, »pic-nicom«, vsem mogočim igriščem,

družabno - rekreacijskim dejavnostim, glasbenim in gastronomskim prireditvam itd. Skratka, zrasel naj bi športni kompleks, kakršnega si Tržačani že dolgo žele, ki bi bil ukrojen na kožo in po okusu »ljubiteljev Krasa« — izraz, ki domačinom vsakokrat, ko ga zaslišijo, vzbudi upravičene sume.

Mesto potrebuje to in ono, beremo v včerajšnjem Piccolu in Meridiano, ki kot po naključju namenjata istočasno vsak svoj izčrpen in dokumentiran članek o zamisli predsednika Triestine De Rija. Tudi Trst potrebuje svoj prostor za »spektakel«, piše Meridiano, če mu po vzoru Furlanov ali Neapeljčanov ne uspe kupiti kakkega Zica ali Maradone, bo svojih 20 milijard zapravil vsaj tako, da jih bo mogel zvabiti v svojo areno. Da ne govorimo o »skromnih« sanjah, da bi nov stadion (zgrajen bi bil lahko v pičlih dveh letih) lahko postal celo prizorišče svetovnega nogometnega prvenstva leta 1990!

Plahoma se Meridiano sicer sprašuje, kakšen odmev bo zamisel našla pri zgornjih občinskih upraviteljih, ki so pristojni za izdajo gradbenega dovoljenja, čeprav je lastnik zemljišča Tržaška občina; toda, odgovor je na dlani: zadovoljni bi morali biti, če bo na sedaj zapuščenem ozemlju zrasel športni park! Še več, poleg Dežele in olimpijske zveze CONI, naj bi tudi občina primaknila kako liro za tako očitno korist, ki se ji obeta.

Kaj bodo k temu porekli jurski upravičenci, kaj vsi tisti, ki se s svojimi žulji bore za drugačno, dejavno in torej edino prihodnost Krasa? Če bi načrtovane stadionske milijarde namenili razvoju kmetijstva, če bi Tržačani svojo ljubezen do Krasa pokazali tudi tedaj, ko ga je treba počistiti, bi na njem našli prostor vsi, ki se srečujejo na njegovih stezah: kmetje, domačini, izletniki in športniki, skratka, služil bi mestu in samemu sebi hkrati. (vb)

Naš delovni ščen
izgubil bo sen —
rodil se je Blaž,
končal se je špas.

Lučki in Marjannu čestita
redakcija P.d.

V okviru Poletnih prireditev '84 v repentabrski občini

Razstava Mirka Guština: požrtvovalen primer samorastniške umetniške obrti

Z otvoritve Guštinove razstave v Kraški hiši. Guštin je drugi z leve

V repentabrski občini so Poletne prireditve v polnem teku. V sredo je bila v Kraški hiši otvoritev razstave lesnih izdelkov domačina Mirka Guština, včeraj zvečer pa je amaterska gledališka skupina Jaka Štoka s Proseka-Kontovela uprizorila Tavčarjevo igro Pariz je pač Pariz.

V sredo se je na dvorišču Kraške hiše zbralo polno ljudi, predvsem domačinov, ki so s svojo prisotnostjo hoteli primerno nagraditi ustvarjalnost in požrtvovalnost svojega iznajdljivega sovaščana. V imenu organizatorjev Poletnih prireditev je prisotne pozdravila predsednica KD Kraški dom Sonja Lazar-Kralj. Pod balkonom Kraške hiše sta se nato zvrstila logaški flavtist Matjaž Albreht in domači kitarist Franko Guštin, ki sta v duu zaigrala Sonato št. 4 v C-duru J.S.

Bacha ter Entr'Act francoskega skladatelja Jacquesa Iberta. Mlada izvajalca sta navezala prijateljske stike ob pobratenju občine Repentabor z občino Logatec. Enaindvajsetletni Matjaž Albreht obiskuje drugi letnik Glasbene akademije v Ljubljani. Posebno se zanima za jazz, zato tudi pravkar obiskuje tečaj za jazz-izvajalce v Groznanju.

Domačega razstavljalca Mirka Guština je predstavil umetnostni kritik Milko Bambič. Guštinove lesne izdelke je uvrstil v območje umetnostne obrti. Poudaril je, da v razstavljenih delih opazja neko primarno silo, ki vodi ustvarjalčevu spretno roko pri iznajdljivem oblikovanju lesa, zato so tudi nekatere razstavljene stvaritve enkratne. Izrecno je podčrtal, da če bi mogel Mirko Guštin v mlajših le-

tih uživati tolikšno svobodo dela, kot jo ima danes, bi gotovo dosegel klparsko mojstrskost v oblikovanju lesa.

Danes ob 19. uri bo v Kraški hiši otvoritev občinske razstave vin. Ob tej priložnosti bo nastopil Logaški oktet. Od 20.30 dalje bo na repenskem trgu ples z ansamblom Aries.

Skupinska razstava DZL in fotografska razstava Saška Ote v Kraškem muzeju ter razstava lesnih izdelkov Mirka Guština v Kraški galeriji bodo odprte vsak dan, razen ponedeljka in torka, od 19. do 21. ure, v nedeljo zjutraj od 10. do 13. ure ter popoldne od 16. do 20. ure.

Začetek gradbenih del za nov sedež mestnih redarjev

Tržaška občina je z licitacijo dodelila gradbeno dela za preosnovo drugega nadstropja stavbe v Miramar-skem drevoredu pri občinskem parkirišču ki bo v bodoče postala sedež mestnih redarjev, gradbeni tvrdki Savino. Sedež se trenutno nahaja v razpadajoči zgradbi v Ul. Madonna del mare, ki že mnogo časa ni več funkcionalna. Gradbena preosnova bo predvidoma stala 387 milijonov lir.

Lučke in Ščena garaža
dobila je malega Blaža
naj mu bo blažen svet
kliče mu stric Kabaret

Filmski večer Sergeja Verča v KD Rovte - Kolonkovec

Kulturno društvo Rovte - Kolonkovec kljub poletnemu počitniškemu vzdušju še ni prekinilo svoje dejavnosti. Pred dnevi je spet priredilo zanimiv večer, ki je pritegnil za poletne pojme kar precej občinstva. Gost večera je bil Sergej Verč, ki se je začel zadnje čase vse aktivneje ukvarjati s filmskim umetniškim medijem. Občinstvu iz Rovt in s Kolonkovca je postregel z nekaterimi kratkometražnimi filmi, ki so bili že deležni priznanj in jih je tudi publika z zanimanjem sprejela. Naslov filmskega večera je bil »Ameriške razglednice« po kratkometražcu, ki ga je posnel med potovanjem po Združenih državah. Poleg tega pa je prikazal kratek in zanimiv film o božičnih in novoletnih praznikih v Trstu, posebno zanimanje pa je vzbudilo predvajanje filma, ki je bil nekakšen kolaž najbolj značilnih trenutkov tržaškega političnega življenja, od otroške manifestacije do manifestacije za naše narodnostne pravice, pa tudi neofašističnih protislovenskih shodov.

Občina išče delovno silo za anketiranje

Tržaška občina išče osebe, ki bi nekaj dni na mesec z vprašalnimi polarni anketirale tržaške družine o potrošniškem stanju v našem mestu. Interesenti lahko dvignejo izvod razgleda in obrazec za prošnjo v statističnem oddelku tržaške občine — Trg Granatieri 2, 5. nadstropje. Obrazce pa morajo interesenti oddati najkasneje do 14. ure dne 31. julija.

Na današnji seji tržaškega občinskega sveta bodo med drugim razpravljali o odnosih med občino in AGIAP (ustanova, ki koordinira delovanje trgovcev pri uporabi razsvetljenih napisov).

Hudo ranjena priletna ženska

Na urološki oddelku katinarske bolnišnice so včeraj nekaj po 18. uri sprejeli s pridržano prognozo 87-letno upokojenko Giuseppino Pachor por. Zigon iz Ul. Cordaroli 2. Ženska se je hudo ranila v glavo in v spodnji del trebuha, ko jo je med prekanjem Ul. Commerciale v višini Ul. Cordaroli povozil z motornim kolesom Carmelo Spadaro.

In nenadoma nam je prevroče

Letošnje poletje je dokaj čudno. Dolgo časa se ni in ni hotelo prikazati, tako da smo za trenutek podvomili v koledarsko stvarnost. Te dni pa je »eksploziralo«. Nekaj podatkov? Včerajšnja najvišja temperatura se je sukala okoli 30 stopinj (točneje 29,9°), če pa pogledamo, da je bila temperatura okoli 18. ure še vedno skoraj 29 stopinj lahko torej sklepamo, da je bil včeraj zrak kakih osem ali devet ur pri tridesetih stopinjah. Kaj pa morje? Skoraj »žurja« — 24,4 stopinje. Vse ljudi, ki so se leno pomikali po mestnem asfaltu je kar dušilo, saj je bila vlaga preko 70-odstotna. Na nebu pa niti najmanjšega oblaka. Kje iskati uteho? Skočiti v morje in se tam »ofrišati«? Tudi to je ena varianta. Druga varianta, »skočiti« npr. v Furlanijo ne drži. Tudi tam je bila sopara na robu »obupa«. Povsod okoli trideset stopinj. Škoda, da ne moremo storiti kot go'obi (na sliki), ki željno pričakujejo trenutka, ko se bodo kopali v ... mestnih vodnjakih. (dj)

Komunisti o trenutnem stanju v KZE

Predsedstvo komunistične skupine v Tržaški krajevni zdravstveni enoti je izdalo tiskovno poročilo, v katerem analizira nastali položaj po izvolitvi Giovannija Scarpe za predsednika KZE namesto Giuseppa Pangherja. Komunisti pozitivno ocenjujejo Pangherjev odstop po javni obtožbi komunistov o nepravilni uporabi finančnega sklada pol milijarde lir za preosnovo tržaške glavne bolnišnice. Predstavniki komunistične skupine v KZE še dodajajo, da res novi predsednik Scarpa ni kompromitiran v nejasnih upravnih zadevah kot njegov predhodnik, vendar da pa spada v isto politično administrativno smer, katero so komunisti ostro obsodili.

Komunistična skupina nadalje zahteva uradni odgovor na zahtevo po ustanovitvi preiskovalne komisije, ki naj razčisti ozadje finančnega primanjkljaja, ki je že sprožil toliko polemik.

Drevi v svetoivanskem rajonskem svetu javna skupščina o delovanju kamnoloma

Na sedežu svetoivanskega rajonskega sveta pri Bošketu bo danes ob 19.30 srečanje med člani konzulte in prebivalci rajona, ki jih je pred dnevi neprijetno presenetila vest, da bo kamnolom Faccanoni lahko deloval še dve leti, ker je dežela podaljšala družbi SICAT rok, v katerem bo morala urediti okolje kamnoloma. Svetoivančani se bojijo, da bodo morali še nadaljnji dve leti prenašati eksplozije min in s temi povezane tresljaje in oblake prahu.

Sama družba SICAT je sicer pojasnila, da delovanje kamnoloma sploh ni škodljivo, ampak se odvija po vseh predpisih o varnosti okolja — v tej zvezi je celo zagrozila s sodno prijavo za vse, ki bi si upali trditi nasprotno — kar pa seveda ni odpravilo zaskrbljenosti prebivalcev Sv. Ivana. Prav zato je pričakovati, da bo današnja skupščina množično obiskana, pa tudi dokaj razburkana.

Konec julija bo na Gradu srečanje mladih z glasbo

»Promo 84« ali »Poletni glasbeni večer« je veliko srečanje mladih z glasbo, ki bo 30. julija na Gradu sv. Justa. Prireditve, ki jo letos prvič organizirata Paolo Crociata in Tržaška avtonomna letovišarska ustanova, bo nedvomno privabila veliko število gledalcev predvsem pa mladih, katerim je ta glasbeni večer tudi namenjen.

V dvournem pesterem in raznoličnem programu se bo zvrstilo nad dvajset krajevnih in vsedravnih pevcev in glasbenih skupin. V prvi vrsti gre omeniti bivšega pevca in basista razpuščene skupine »Orme« Alda Tagliapietro, našega rojaka Tomija Baldassija, ki si uspešno utira pot v glasbenem svetu, tržaškega kantavtorja Gina D'Elisa, skupine »Witz Orchestra«, »Imput Level«, Frizzi Comini e Tonazzi in disko pevko Vivienne Vee.

Glasbeni večer bo vodila znana napovedovalka zasebne televizijske postaje Barbara Godina. Program bodo popestrili gostje s športnega in umetniškega področja, med katerimi priključena disc-jockey Lina Cozzarolo in ženska košarkarska ekipa »Ledison«.

Na manifestaciji bo imela domača publika priložnost slediti nastopom domačih avtorjev, ki le redko nastopajo v Trstu zaradi pomanjkanja ustreznih prostorov. Vstopnina znaša 5.000 lir, celotni zaslužek pa bo namenjen ustanovi za raziskovanje rakastih obolenj.

Ponoči izginili anteni zasebne radijske postaje

Nekdo ima očitno na muhi zasebno radijsko postajo »Radio Trieste Evangelica«, ki ima sedež na Stopnišču Giganti 1. Njen pobudnik, 28-letni študent Stefano Laudato, je predvčerajšnjim namreč prijavil policiji izginitev dveh paraboličnih anten, prek katerih je postaja oddajala v eter. Ena je bila postavljena na vrtu sedeža, druga pa pri Ferlugh. Tatovi so bili na delu v noči od torka na sredo. Preiskavo vodijo tudi karabinjerji z Opčin.

Samomor zdravnika

Črna kronika je včeraj beležila noven primer samomora. V svojem stanovanju v Ul. Marconi 16 si je vzel življenje 70-letni zdravnik Mauro Austerlitz, ki je bil, po pričevanju njegove oskrbnice, že dalj časa živčno bolan, tako da se je zdravil kar pri

treh specialistih. Včeraj zjutraj se je oskrbnica znašla pred zaprtimi vrati in je zato poklicala gasilce. Ko so ob prisotnosti policije vdrli skozi vrata, so odkrili, da se je Austerlitz obesil v stranišču. Preden je uresničil usodno odločitev, je zapisal na listek nekaj nerazumljivih stavkov.

● Vzdušje pločnika na Trgu Unità pred št. 8 so uredili označen parkirni prostor namenjen prizadetim osebam. Med 8. in 20. uro je najdaljši možni časovni postanek dve uri in pol.

● V ponedeljek, 16. t.m., bo na Trgu Unità prvi od vrste poletnih koncertov občinske godbe Giuseppe Verdi, ki jo vodi Lidiano Azzopardo. Koncerte prireja Letovišarska ustanova.

† Sporočamo žalostno vest, da nas je po dolgi in mučni bolezni v 71. letu starosti zapustil naš dragi mož in oče

Alojz Kalin
(SLAVKO)

Pogreb bo jutri, 14. julija, ob 11.30 iz mrtvašnice glavne bolnišnice v cerkev na Opčine.

Žalujoči: žena Danila in sin Vinko ter drugo sorodstvo.

Trst, 13. julija 1984

13. 7. 1973

13. 7. 1984

Ob 11. obletnici prerane izgube

Zdravka Verše

se ga z bolečino v srcih spominjajo

SVOJCI

Prosek, 13. julija 1984

Ob izgubi drage mame oz. none
Franciške Majcen vd. Strnad izreka
ŠD Breg občuteno sožalje Egidiju in
Ivu Strnada ter svojcem.

V teku so priprave za proslavljanje 2000-letnice nabrežinskih kamnolomov

Pogovor z inž. Rizzijem, predstavnikom Zveze industrijcev, ki je med pobudniki proslav

Že dva tisoč let je poteklo, odkar je dleto prvič odjeknilo na tržaškem Krasu in so težko natovorjeni vozovi nosili marmornate bloke v Oglej, kjer je nastajalo najpomembnejše rimsko mesto v severovzhodni Italiji. Da bi primerno proslavila to pomembno obletnico, se je že pred več meseci zganila devinsko - nabrežinska občinska uprava in o tem je razpravljala tudi občinski svet, ki je imenoval posebno komisijo za pripravo in izvedbo raznih pobud s tem v zvezi, o čemer bomo še poročali. Priprava pa so se lotile tudi nekatere druge organizacije. Skratka, v načrtu je vrsta pobud, ki naj bi jih izvedli prihodnje leto in ki naj bi dale novega zagona kamnoseški dejavnosti v naši pokrajini.

Eden od pobudnikov je inž. Rizzi, lastnik podjetja Marmifera Gorlato, ki upravlja kamnolom v Nabrežini in ima v posesti tudi sedaj zapuščen kamnolom v repnabrežinski občini. Inž. Rizzi je rade volje pristal na intervju, ki je zadeval njemu najljubšo temo — kamnoseštvo...

Kako, da ste se odločili, da proslavite 2.000-letnico kraških kamnolomov?

Stanje naših kamnolomov ni najbolj rožnato: ta obletnica naj bi bila zato priložnost, da ponovno uveljavimo na domačem in tujem tržišču kraški marmor, ki se odlično »vede« ž 20 stoletij.

Kakšne pobude so v načrtu?

O tem bo sklepal posebni odbor, verjetno bo šlo za umetniške natečaje (velike in male skulpture v marmorju), skupinske ogledne kamnolomov itd.

Kje ste našli dokaze, da so kraški kamnolomi stari že 2.000 let?

Oglej je bil ustanovljen okrog leta 180 pred Kristusom, Rimljani pa so zasedli Trst od leta 50 do leta 30 pred Kristusom. V tem obdobju so tudi pričeli uporabljati pri izgradnji Ogleja marmor (prej so uporabljali les in opeko), ki je prihajal s Krasa. Za to imamo dvojne dokazov: razne predmete (amfore, spomenike, obeležja), ki jih hranijo v Ogleju in spadajo v to ob-

dobje, in tudi ostanke neke rimske vile blizu piezometričnega stolpa, ki naj bi po mnenju izvedencev bila dom upravitelja nabrežinskih kamnolomov.

Po rimskem obdobju so kamnolome zapustili... Da, ponovno so jih pričeli izkoriščati šele Benečani v srednjem veku. Nato so izkoriščanje kamnolomov spet opustili vse do 19. stoletja, ko so pod Avstrijo doživeli velik razmah: mnogo palač na Dunaju, v Budimpešti in v Gradcu je zgrajenih iz kraškega kamna.

Tudi Južna železnica je botrovala razmahu kraškega marmorja... Da, to je bila prava odrešitev za kamnolome, saj so tako odpravili vse plasti materiala, ki leži nad žlahtnejšim marmorjem. Trasa železnice je bila odlična speljana, saj teče ravno ob robu glavne žile, ki se vije od Nabrežine do Križa. Žal pa so na tem območju zgradili vrsto poslopij, ko pa bi tu lahko pridobivali marmor. Ležišča v Nabrežini so namreč praktično neizčrpna.

Kljub vsemu pa se mladi neradi odločajo za delo v kamnolomu... Delo je nedvomno težko, čeprav je danes mnogo manj kot nekdanj, ker so v veliko pomoč stroji. Menim, da bo v prihodnje delo v kamnolomu bolj delo tehnika, kot pa navadnega delavca.

Je torej tehnološko stanje kraških kamnolomov na visoki ravni?

Nivó tehnologije je na neki srednji ravni. Vedno večja mehanizacija pa je, ob pomanjkanju delovne sile, predpogoj za sam obstanek kamnolomov.

Je zakonodaja naklonjena razvoju kamnoseštva? Manjka okvirni zakon, dežela pa ima zakon, ki naj bi v kratkem stopil v veljavo in je prav dober. Upam le, da bodo upoštevali, da pripada kar 70 od sto proizvodnje marmorja v deželi kraškim kamnolomom.

Kakšni so odnosi med Slovenci in Italijani, ki delajo v kamnolomih?

Odnosi so prav dobri, saj ni nikoli bilo posebnih trenj. To, kar nas druži, je predvsem delo. (mo)

Organizacija prostega časa za otroke osnovni cilj organizacije CREA

V stari delavnici v Ulici Brandesia pri Sv. Ivanu je zadnje mesece precej živahno, saj se tu redno srečuje skupina animatorjev in socialnih operaterjev, ki prenavljajo in prilagajajo sedež svoje nove organizacije. V teh prostorih deluje namreč skupina CREA (Centro ricerche educazione attiva), ki so ukvarja z eksperimentacijo in z aktivnim delom na vzgojnem področju. Organizacijo sestavljajo animatorji, študenti, starši in pedagoški delavci, ki se zanimajo za vzgojno delo ter za različne dejavnosti v okviru prostega časa in socialnega skrbstva. Vsi imajo precej izkušenj na tem področju, saj so se v okviru nestalnih delovnih razmerij ali v okviru prostovoljnega dela že ukvarjali z otroki, s handikapiranimi ter z ostarelimi.

Organizacija CREA je sicer še precej mlada, saj je nastala šele v začetku letošnjega leta, dejansko pa gre le za preimenovanje ter spremembo statuta in ciljev bivše sorodne tržaške organizacije za prosti čas CTL (Centro per il tempo libero). CTL je prišel v Trstu delovati že pred sedmimi leti, in sicer na pobudo prostovoljnega dela skupine mladih, ki se je zgledovala po sorodni izkušnji v Firencih. Namen centra je bila animacija ter organizacija prostega časa za otroke, delovala pa je pod pokroviteljstvom tržaške pokrajine v prostorih šole »G. Palutan« v Ulici Cantù. Tu so mladi animatorji v sodelovanju s starši in nekaterimi pokrajinskimi socialnimi delavkami skrbeli za skupino handikapiranih otrok, prirejali laboratorije in druge pošolske dejavnosti ter animacijo in igre za mladino. V sodelovanju z miljsko občino ter s centrom CTL iz Firenc so člani tržaške organizacije priredili tudi nekaj uspešnih letovanj v Miljah ter v Bordanu, širšemu tržaškemu občinstvu pa so znani zaradi uspešne predstave o tržaški stvarnosti, s katero so nastopili tudi v slovenskem Kulturnem domu.

Po daljšem obdobju krize in po številnih negotovostih, so se člani tržaškega CTL odločili za ustanovitev združenja CREA. Novi center pomeni zanje predvsem kvaliteten skok ter željo po specializaciji, strokovnosti ter po nadaljevanju profesionalnega dela na že omenjenih področjih. Animatorji in o-

peraterji centra, med katerimi je tudi nekaj Slovencev, imajo namreč za sabo bogato izkušnjo na področju animacije ter organizacije prostega časa, strokovno formacijo pa so pridobili na številnih tečajih psihomotorike, animacije, mimike, ter glasbenih in likovnih tehnik, ki so jih redno obiskovali ter pozneje tudi sami prirejali.

Kaj pa o načrtih? Skupina CREA je že stopila v stik s predstavniki javnih uprav ter različnih ustanov, konkretno pa ima že v načrtu tesnejše sodelovanje z miljsko in nabrežinsko občinsko upravo glede priprave poletnih centrov ter strokovnega usposabljanja tamkajšnjih animatorjev in pedagoških delavcev. V tem mesecu bo v sodelovanju s sorodno organizacijo CROPS iz Firenc steklo letovanje v dveh izmenah v kraju Cesenatico. Slovenski odsek centra CREA je med drugim stopil v stik tudi s slovensko psiho-pedagoško službo, v sodelovanju s katero bo priredil tečaj animacije ter likovnih, glasbenih in izraznih tehnik za spremljevalce in starše handikapiranih otrok. (sp)

Včeraj je

MASSIMO RASENI

opravil izpit v Perugiji za zveznega trenerja A 1 lige.

Najmlajšemu italijanskemu trenerju vseh časov čestitajo brat Gabriel, mati Valerija in oče Paolo.

razstave

V TK Galeriji, Ul. sv. Frančiška 20 je odprta razstava FINIUM FRONS - EXPRESS osmih slikarjev dežele Furlanije - Julijske krajine.

V Prosvetnem domu na Opčinah je od 18. do 20. ure odprta razstava lesenih predmetov, ki so jih izdelali dijaki 1. letnika tečaja za mizarje pri Slovenskem deželni zavodu za poklicno izobraževanje.

Do 20. julija je v galeriji Rossoni, Korzo Italia 9, odprta razstava slikarke Sabine Mattiassi.

gledališča

VERDI

Do 12. avgusta bo na sporedu FESTIVAL OPERETE 1984. Jutri, 14. julija, ob 20.30 tretja predstava operete »Vittoria e il suo ussaro« P. Abraham. Dirigent Oskar Danon, režiser Giorgio Pressburger. Prodaja vstopnic pri blagajni gledališča (tel. 60050 in 631948).

V nedeljo, 15. julija, ob 18. uri četrta predstava.

CANKARJEV DOM

Mala dvorana
Še danes, 13. julija: Poletna violinska šola.

Sprejemna dvorana

Do 20. t.m.: Pregledana razstava oblikovalca in slikarja Tomaža Kržišnika.

PRIMORSKO DRAMSKO GLEDALIŠČE

Danes, 13. julija, ob 21. uri: M. Bulgakov »Don Kihot« v režiji Zvoneta Šedlbauerja. Predpremiera za red premiera in izven v Kanalu. Nastopa celoten igralski ansambel PDG ter gostje.

CIRKUS MOIRA ORFEI

V športni palači v Trstu
Na panoramski stezi atrakcije iz 16 držav. Vsak dan po dve predstavi, ob 17. uri in ob 21.30. Predprodaja vstopnic pri potovalni agenciji UTAT v Galeriji Protti, tel. 65700.

kino

Ariston 21.30 »Ai confini della realtà«.

Na prostem, v primeru slabega vremena v dvorani.

Eden Zaprt zaradi popravil.

Fenice Zaprt zaradi počitnic.

Nazionale Dvorana št. 1 15.30 — 22.10

»Momenti erotici particolari«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Dvorana št. 2 15.30 — 22.00 »Porno rapporti delle svedesi«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Dvorana št. 3 15.30 — 22.15 »Il tunnel dell'orrore«. Za vsakočar.

Grattacielo 17.00 — 22.15 »I sopravvissuti della città morta«.

Mignone 16.30 — 22.15 »Bambie. Risanka. Aurora 17.00 — 22.00 »Operazione sesso«.

Prepovedan mladini pod 18. letom.

Capitol Zaprt zaradi počitnic.

Moderno Zaprt zaradi počitnic.

Vittorio Veneto Zaprt zaradi počitnic.

Lumiere 17.00 — 22.00 »L'ultima sfida di Bruce Lee«.

Alicione 17.00 — 22.00 »Bullitt«. Steve Mc Queen.

Radio 15.30 — 21.30 »Sherasade«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Novopečenemu doktorju ekonomije

BORISU SIEGI

iskreno čestita

Mladinski odbor SKGZ

čestitke

DORJANA FIDEL je povila ljubko deklico. TPPZ »P. Tomažič« čestita staršema in želi JASMINI vse najboljše.

Nasemu BORISU čestitamo za opravljeni diplomski izpit na ekonomski fakulteti. Robert Birs in žena, Nadja, Katja, Erik in Rafko.

Danes praznuje 5. rojstni dan ELENA iz Ricmanj. Vse najboljše in da bi bila vedno tako pridna in vesela ji želijo mama, očka, nona in nono.

Ansambel TPPZ »P. Tomažič« čestita rednemu članu DUILU ŠVARI za 70-letnico in mu želi še na mnoga zdrava in srečna leta.

SKD SLAVEC Ricmanje - Log

vabi na

VAŠKO ŠAGRO »POD ŽREBČEVIM«

JUTRI, 14. julija — ob 16. uri odprtje kioskov

V NEDELJO, 15. julija — ob 13. uri odprtje kioskov — ob 18. uri koncert godbe iz Ricmanj

V PONEDELJEK, 16. julija — ob 16. uri odprtje kioskov

Vse tri večere od 20. do 24. ure PLES a ansamblom PLATANIA iz Kopra. Domače vino in specialitete na žaru.

SMUČARSKI KLUB DEVIN

priredi v PRAPROTU

KLUBSKI PRAZNIK

s pokušnjo vin nabrežinske občine

JUTRI, 14. julija — ob 14. uri odprtje kioskov — ob 15. uri tekmovalje v brisoli — ob 15.30 slikarski ex tempore — ob 18. uri demonstrativni nastop namiznoteniške ekipe KRASA — ob 20.30 ples s ansamblom TAIMS

NEDELJA, 15. julija — ob 9.30 mednarodno tekmovalje na skirokalah za 6. pokal GRMADA — ob 10. uri odprtje kioskov — ob 15. uri nagrajevanje ex tempore in brisole — ob 18.30 nastop folklorne skupine — ob 20.30 ples s ansamblom THE LORDS

POSKRBLJENO ZA PRISTEN DOMAČ PRIGRIZEK.

Krajevni odsek

ANPI-VZPI, ANED in ANPIIA iz KRIZA

vabi na otvoritev razstave

O DEPORTACIJAH V NACIFASISTIČNA TABORIŠČA

ki bo v soboto, 14. t.m., ob 20. uri v Domu »Albert Sirk« v KRIZU.

Na otvoritev razstave je vabljen predvsem mladina.

Razstava bo odprta do četrtega, 18. t.m., od 16. ure dalje.

včeraj-danes

Danes, PETEK, 13. julija DRAGAN

Sonce vzide ob 5.28 in zatone ob 20.53 — Dolžina dneva 15.25 — Luna vzide ob 21.40 in zatone ob 5.18.

Jutri, SOBOTA, 14. julija SOBODA

Vreme včeraj: temperatura zraka 29 stopinj, zračni tlak 1017,6 mb rahlo raste, brezvetrje, vlaga 73-odstotna, nebo jasno, morje mirno, temperatura morja 24,4 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Giorgio Benussi, Letizia Ivisani, Roberto Genovesi, Martina Bogatez, Deborah Bruno, Giulia Perone, Annie Fegitz.

UMRLI SO: 71-letni Luigi Kalin, 83-letna Maria Cernotta por. Ruzier, 85-letna Erminia Sossa vd. Busletta, 56-letna Francesca Moschetta por. Curci, 72-letni Giovanni Zorn, 67-letni Adriano Slobec, 78-letna Gina Merciai vd. Ciuffi, 93-letna Rosalia Kaindl vd. Calbiani, 85-letni Giorgio Barbieri.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN

(od 8.30 do 20.30)

Largo Pieve 2, Borzni trg 12, Miramarski drevored 117, Ul. Combi 9, Prosek, Zavlj.

(od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 20.30)

Trg Ospedale 8, Istrska ulica 35.

NOČNA SLUŽBA LEKARN

(od 20.30 dalje)

Trg Ospedale 8, Istrska ulica 35, Prosek, Zavlj.

LEKARNE V OKOLICI

Boljunc: tel. 228-124, Bazovica: tel. 226-165, Opčine: tel. 211-001, Zgonik: tel. 225-596, Nabrežina: tel. 200-121, Sesljan: tel. 209-197.

ZDRAVSTVENA DEZURNA SLUŽBA

Nočna služba ob 20. do 8. ure tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

menjalnica

12. 7. 1984

Ameriški dolar	1.740.—
Kanadski dolar	1.300.—
Švicarski frank	724.—
Danska krona	166.—
Norveška krona	211.—
Švedska krona	208.—
Holandski florint	542.—
Francoski frank	198.—
Belgijski frank	27.50
Funt sterling	2.260.—
Irski sterling	1.860.—
Nemška marka	612.—
Avstrijski šiling	87.—
Portugalski eskudo	11.—
Japonski jen	6.—
Španska pezeta	10.—
Avstralski dolar	1.400.—
Grška drahma	15.—
Debeli dinar	11.50
Drobni dinar	11.50

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA
S.P.A.
TRST - ULICA FILIZI 10 - ☎ 61-448

KZ izpolnjuje prošnje za škodo zaradi suše

Poročali smo že o deželnem odloku, ki določa območja naše dežele, na katerih imajo obdelovalci (tudi part-time) pravico do odškodnine zaradi lanskoletne suše med 6. junijem in 11. oktobrom.

Rok za predložitev prošnje na deželno kmetijsko nadzorništvo zapade prve dni septembra; Kmečka zveza bo nudila informacije in izpolnjevala prošnje med 11.30 in 13.30 v naslednjih vaseh:

— danes, 13. julija, v Zgoniku (sedež ŠK Kras)

— jutri, 14. julija v Repniču (gostilna Batič).

Med 16. in 22. julijem pa bodo predstavniki Kmečke zveze izpolnjevali prošnje v devinsko - nabrežinski občini.

izleti

SPDT obvešča izletnike na Marmolado, da je odhod jutri, 14. t.m., ob 15. uri izpred sodnijske palače.

razna obvestila

Center za zdravljenje umskih bolezni pri Sv. Ivanu vabi na SVETOIVANSKI POLETNI PRAZNIK, ki bo 14. in 15. julija v svetoivanskem parku (ex psihiatrična bolnica - Ul. S. Cilino). Jutri, 14. julija, popoldne odprtje kioskov, ob 20. uri nastop glasbenih skupin »Chi sei, che vuoi«, »Back side« in »O' Cagaceiro«; v nedeljo, 15. t.m., ob 20. uri nastop folklorne ansamble »Bel-lezze naturalie«.

Združenje Italija-ZSSR, Ul. Torrebianca 13 (tel. 60158), prireja od ponedeljka, 16. do petka, 27. t.m., kratek tečaj ruskega jezika v večernih urah. Število tečajnikov bo omejeno. Informacije dobite vsak dan na sedežu združenja od 17. do 19.30, ob sobotah od 10. do 12. ure.

Mladinski sekciji Slovenske skupnosti iz Trsta in Gorice ter sekcija SSK za Rojan, Greto in Barkovlje prirejata v nedeljo, 15. julija, NAS PRAZNIK V BARKOVILJAH. Prireditve bo na sedežu Slovenskega kulturnega društva Barkovlje (Ul. Cerreto 12) z vhodom na Ulici Bonafata. V primeru slabega vremena bo praznik v društveni dvorani. Kioske z barkoviljanskimi specialitetami (»karamali«, »fanciji z dušo«, domače vino idr.) bodo odprli ob 17. uri. Ob 19. uri bo kulturni spored. Govorila bosta prof. Jurij Slokar in Ivo Jevnikar. Ob 20. ure dalje bo igral za ples ansambel Zvezde z Opčin.

mali oglasi

telefon (040) 775-275 — vsak dan od 8. do 13. ure

KOZMETIČNI SALON RUŽICA - Boljunc 349, tel. 228-313 - obvešča cenjene stranke, da bo salon zaprt zaradi letnega dopusta od 5.8. do 3.9.

NA OPČINAH »Pri Kvrčičevih« točijo odlično belo in črno vino.

ODDAM travo na velikem travniku. Tel. na št. 211-068.

PRODAM Renault 5 v dobrem stanju. Tel. 228-390.

HIŠO V DOLINI z dvoriščem in vrtom, potrebno popravil, prodam. Tel. na št. 228-390.

PRODAM nov še nerabljen nemško-slovenski slovar. Tel. 567-248.

PRODAM FIAT 131/1300, letnik '75, s plačanim prometnim davkom, zrna cena. Tel. 567-248.

TOMOS - motorno kolo z garancijo prodam po zelo ugodni ceni. Telefonirati na št. 763-965 do 9. ure ali od 17. do 19. ure.

PRODAM FIAT 131 Supermirafiori/1600 TC, letnik 1977, v dobrem stanju. Telefonirati v delovnem času na št. 820-912 ali od 18. ure dalje na št. 232-114.

»PRI COLJETEVH POD JAVO« v Samotorci je odprta osmica.

ZLATO, zlate kovance kupi ali ugodno zamenja zlatarna Sosič - Narodna ul. 44. Opčine - Trst.

OSMICO je odprl Claudio Bambi v Prebenegu. Toči belo in črno vino.

PRODAM brejo junico. Telefonirati na št. 229-192 ob urah kosila in večerje.

PRODAM najboljša dela slovenskih slikarjev. Tel. na 040/727-654 ob urah obedov.

PRODAM Ford Sierra popolnoma nov, letnik '84. Tel. 040/727-654 ob urah obedov.

OSMICO je odprl Boris Pangerc v Dolini št. 116. Toči domače belo in črno vino.

OSMICO je odprl Alojz Kante v Praprothu št. 18. Toči dobro belo in črno domačo kapljico. Poskrbljeno tudi za prigrizek.

GOSTILNA AL PALOMBARO, Bazoviška cesta 56 - Trst, sporoča, da ponovno deluje v prenovljenih prostorih in se priporoča za obisk.

MARKET PRALNIH PRAŠKOV - Opčine, Narodna ulica 28 (pri openskem tramvaju), nadaljuje prodajo po izredno ugodnih cenah.

Ob 40-letnici pohoda v Beneško Slovenijo

Akcija za postavitve spomenika na kraju junaškega prehoda Soče

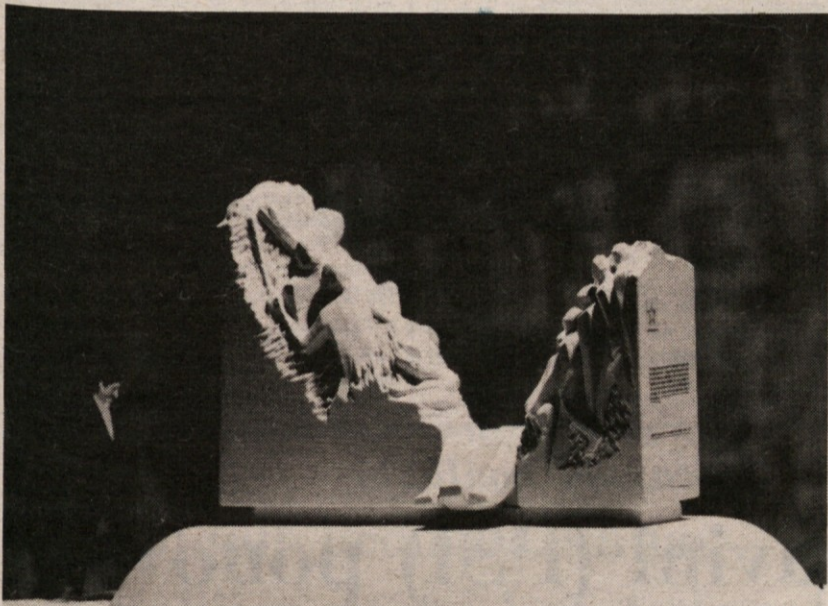
Letos februarja je poteklo 40 let od zgodovinskega drugega pohoda brigad 30. divizije v Beneško Slovenijo. V počastitev tega dogodka, ki je predstavljal eno od najpomembnejših operativnih akcij velikega obsega na Primorskem, so skupnost borcev 30. divizije in domicilni odbori brigad (Gorčičeve, Bazoviške in Kosovelove ter Triestine) sklenili postaviti na kraju prehoda Soče mogočen spomenik, posvečen padlim borcem na tem pohodu in vsem, ki so se ga udeležili, mimo-idoče po dolini Soče pa naj bi opozarjal kaj se je na tem kraju dogajalo pred 40 leti. Izdelava idejnega osnutka spomenika (na sliki) je bila zaupana akademskemu kiparju Negovanu Nemcu. Spomenik dolg 3,5 m, visok na eni strani 2,20 m in na drugi 1,80 m ter širok 1,20 m, bo ponazarjal spust brigad z Banjske planote in njihovo vzpenjanje proti Ligu in Kambrškemu ter dalje proti Benečiji na drugi strani, na sredini v useku pa bodo trije pasovi simbolično predstavljali cesto, Sočo in progo, ki so jih morale brigade prekoračiti.

Seveda bo realizacija takšnega spo-

menika zahtevala precejšnja finančna sredstva, ki jih bo treba zbrati. Akcija sama je onstran meje že stekla in zajela vse domicilne enote, bivše udeležence pohoda, ki jih je živih še kakih 1700 (od 2500) in vse prebivalstvo.

Ker pa živi na naši strani meje po približnih ocenah še kakih 200 borcev-udeležencev pohoda v okviru zlasti Kosovelove in Bazoviške brigade, je prav, da pri akciji sodelujemo tudi na naši strani. V ta namen se je v preteklih dneh sestal na Opčinah podobor domicila 18. in 19. brigade in še drugi tovariši in razpravljali o tem, kako bi se tudi mi zamejci vključili v nabiralno akcijo tako individualno, kot preko raznih podjetij, ki bi prispevala oglase v posebno zgodovinsko publikacijo, ki bo izšla ob odkritju spomenika. Poverjeniki za zbiranje prispevkov bodo dobili v ta namen posebne bloke, podobno, kot je bilo že za kakšno drugo priložnost, kot na primer za zbiranje sredstev za zgraditev šole - spomenika v Cerknem itd.

Prepričani smo, da se bo naša zavedna javnost darežljivo odzvala tej pomenljivi pobudi. (j.k.)

v kinodvoranah

AI CONFINI DELLA REALTA' — »Twilight Zone — The Movie« 1983. Nezavesna cona — Film. Režija: John Landis, Steven Spielberg, Joe Dante, George Miller. Scenarij: J. Landis (Uvod in 1. zgodba), George C. Johnson, Richard Matheson in Josh Rogan (2.), R. Matheson (3. in 4.). Fotografija: Stevan Lerner (Uv. in 1.), Allen Daviau (2. in 4.), John Hora (3.). Montaža: Malcolm Campbell (Uv. in 1.), Michael Kahn (2.), Tina Hirsch (3.), Howard Smith (4.). Glasba: Jerry Goldsmith. Igrajo: Dan Aykroyd (Uv.), Vic Morrow (1.), Scatman Crothers (2.), Kathleen Quinlan in Jeremy Lich (3.), John Lithgow (4.). Produkcija: J. Landis, S. Spielberg za arner Bros. V tržaškem Arstonu, danes in jutri, 13. - 14. julija, ob 21.30.

»Creadensis« nostalgčno pojejo, po avtomobilskem radijskem sprejemniku, v zahajajoče sonce, v 60. leta. Nočna voznika se v igri spominjata TV serij svoje mladosti, kot tudi one, ki daje naslov filmu. To je bil niz originalnih TV filmov o parapsiholoških pojavih, ki so se porodili iz domišljije talentiranega TV producenta Roda Serlinga in ki so bili izredno priljubljeni v Ameriki in po svetu. Tako Landis odvarja s shriljivim trikom, ki meji na groteskno in komično, v svojem tipičnem slogu (Slok in Ameriški volkodlak v Londonu), skupinski »poklon« in spominjanje na televizijska 50. in 60. leta, na »vzgojo čustev« te generacije ameriških filmarjev, ki so se formirali ob akademskem študiju, tudi in predvsem prek TV.

Prva zgodba, ki jo tudi on podpisuje, Odmor je sarkastična prispodoba o pregrešnosti človekove naravne nizkosti in podvrženosti predsodkom. Pristen, zadovoljen Amerikanec, s svojim trebusčkom in bančnim računom slepo sovraži vse žide, črnce, Japonce itd...

Zato ga doleti »pravična« kazen: v surrealen zmešnjavi časa in prostora se znajde v zasedeni Franciji med esesovci, ki ga zamenjajo za žida, sredi fanatične tolpe kukluxklanovcev in v pragozdnem močvirju, kjer ga zasledujejo vietkongovci. Nauk parabole je čisto jasan, naj sam preizkusi na lastni koži, kot Dantejevi pogubljeni, vse, kar lahko izhaja iz njegove in obče netolerantnosti rasistične mrznje.

Landis je metafizični razdiralec togosti, neživljenjskosti in utesenosti, ki jih vsiljuje obstoječi red, institucionalnost in družbenem življenju. Temu odgovarja z igrivim, nagonskim, dionizijskim.

Breni škatlo se imenuje Spielbergo-va epizoda, po igri, s katero čudežni, »izvenzemeljski« Mr. Bloom reši skupino starčkov otopelega brezdelja in utrujenega pričakovanja smrti. Gosti doma za upokojece so že odzivali svoj čas, sinovi jih več nočejo. Le s to čarobno otroško igro, ki jo nenavadni trubadur širi še po drugih takih domovih, spet pridobijo nekdanji dah, razposajenost mladosti, skriti zakladi, ki ga vsakdo zakoplje ob zori in spet najde ob zatonu življenja. Spielberg, zaenkrat daleč od svojih megastvaritev (zadnja: Lov za izgubljenim zakladom), nadaljuje svoje sladko in ironično peterpanovsko sanjarjenje iz filma E.T.

Prvi režiserski binom ni pokazal nič bistveno novega, oba sta ostala v običajnih tirnicah in kvečjemu opravila dobro izpeljano vajo v slogu. Zanimivejša sta se izkazala ostala dva, nekam komorna filma Danteja in Millerja: Lepo življenje in Mora nad 20.000 pedit višine. Prvi postavlja svoj »new horror« v živi spomenik sodobnega kiča, v carstvo stripovskih, televizijskih in videografskih čutov. Zato ustrežata umetna, elektronska scenografija in hiperrealističen dekor. Priča smo nepopisnemu razdejanju in materializaciji domišljijskega sveta vražjega otroka, ki straši in mori vse ljudi okrog sebe, ki so le nemočne lutke, stereotipni igralci kakega TV serijala.

Filmsko najbolj učinkovit, zgrajen s suspenzom in kančkom črnega humorja, je nastop tragikomičnega lika iz zadnje zgodbe. Gospod Valentine ima strašno videnja sredi hude letalske nevihte, le on opazi (in lahko začne) strašno pošast, ki skuša uničiti letalo, in ji to zelo peripetijsko onemogoči. Ostali sopotniki se mu bodo za to »pošteno« zahvalili...

Ne bomo primerjali televizijskih predlog, po katerih so nastali »siže« za film, s končnim filmskim dosežkom iz preproste razloga, ker teh nismo nikoli gledali. Skupna ocena je vsekakor zadovoljiva. Posebno opombo zasluži zelo čista fotografija, ki jo dajejo nenavadno hladni barvni toni, izvirni rezi kadrov in velik smisel za filmsko pripoved. Nič novega torej, saj te kakovosti bistveno opredeljujejo novi ameriški film in ga potrjujejo v vlogi najzanimivejšega dejavnika v smeri razvijanja sodobnega filmskega (in splošno vizualnega?) jezika in izraza.

DAVORIN DEVETAK

radiotelevizija

ITALIJANSKA TELEVIZIJA

Prvi kanal

- 13.00 Glasbena oddaja
- 13.30 Dnevnik
- 13.45 Animali pazzi - film
- Igrajo: Totò, Lilia Dale, Luisa Ferida
- 14.55 Mister Fantasy
- glasba, spektakel
- 16.05 Trije nečaki in majordom
- TV film
- 16.30 Le avventure di Rin Tin Tin
- TV film
- 16.50 Danes v parlamentu
- 17.00 Kojak - TV film
- 17.50 Il fedele Patrash - risanke
- 18.15 Odprti prostor
- 18.30 Al Paradise
- 19.40 Almanah in Vremenske razmere
- 20.00 Dnevnik
- 20.30 Il pianeta vivente:
- Le grandi foreste del nord
- 21.30 La lunga strada azzurra - film
- Igrajo: Alida Valli, Peter Karsten, Federica Ranchi
- 22.20 Dnevnik
- 22.25 La lunga strada azzurra - 2. del
- 23.10 Grandi mostre
- 23.45 Dnevnik in Vremenske razmere

Drugi kanal

- 13.00 Dnevnik 2 - Ob 13. uri
- 13.15 Due e simpatia
- nadaljevanka dneva
- 14.10 Questestate - kviz, glasba, filmi
- 16.50 Odio per odio - film
- Igrajo: Antonio Sabato, John Ireland, Mirko Ellis
- 18.25 Iz parlamenta
- 18.30 Sportna poročila
- 18.40 Bronk - TV film
- 19.45 Dnevnik
- 20.30 Il trappolone z Danielo Goggi in Silvanom
- 22.10 L'asso della Manica - TV film
- 23.00 Le scelte dei giovani

Tretji kanal

- 19.00 Dnevnik 3
- 19.25 27. festival dveh svetov
- spektakel, vesti, zanimivosti
- 20.00 Sola in vzgoja
- 20.30 Serata a soggetto
- vodi Aldo Falivena
- 22.00 Dnevnik 3
- 22.25 Kamera in spomin
- 22.35 Francesco e il re
- 00.20 Speciale Orecchioocchio
- glasbena oddaja

RADIO

RADIO TRST A

8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.10 - 10.00 Mozaik. Rekreativne, koristni nasveti, bolj ali manj literarni sestavki v pisanem spletu glasbenozabavnih melodij in pesmi; 8.20 Trim za vsakogar; 8.45 Domače živali; 9.10 Po poteh Ludwiga II.; 9.40 Slovenska poezija skozi stoletja; 10.10 Koncert Glasbene matice v Kulturnem domu v Trstu; 11.20 Glasbeni potpuri; 11.30 - 13.00 Opoldanski zbornik: Zapiski na robu; 12.00 Roman v nadaljevanjih: Ivan Tavčar: »Izba kongresa« - vmes: Glasbeni potpuri; 13.20 Slovenski zbori in vokalne skupine na ploščah; zbor »Srečko Kosovel« iz Ajdovščine, nato: Glasbena priloga; 14.10 - 17.00 Radijsko popoldne: Sprehodi po tržaških predmetjih (10) »Med solato in pericami«; 16.00 Plesna ura sede, vmes: Glasbeni listi; 17.10 - 19.00 Odprti prostor: Klasični album: nabožna glasba; 18.00 Kulturni dogodki, nato: Glasbena priloga.

RADIO KOPER

(Slovenski program)

6.30, 13.30, 17.30 Poročila; 6.00 Otvoritev - glasba za dobro jutro, Jutranji koledar; 6.15 Vremenska napoved, cestne razmere, EP, Objave; 6.45 Prometni servis; 7.00 Zaključek; 13.00 Otvoritev - danes na valu Radia Koper; 13.00 - 15.00 Mladinska oddaja; 13.30 Objave, EP, Pesem tedna Radia Koper; 15.00 Dinar na dinar; 15.15 EP; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.30 Primorski dnevnik, Objave, EP; 17.00 Pogovor o...; 17.33 Piranski glasbeni večeri: komorni orkester RTV Ljubljana, pod vodstvom Antona Nanuta.

RADIO KOPER

(Italijanski program)

7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Radijski dnevnik; 6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 6.00 Glasba za dobro jutro; 7.00 Dober dan; 9.00 Stiri četrtine; 9.15 Edig Galletti; 9.32 Lucianovi dopisniki; 10.00 Popevka tedna; 10.05 Vprašajte stilista; 10.35 Vrtljak; 11.30 Na prvi strani; 12.00 Glasbeno popoldne - popevka tedna; 14.45 La Vera Romagna; 15.00 Rotocalco di cultura e arte; 18.00 Beseda in glasba; 18.45 Piranski glasbeni večeri; 20.00 Zaključek sporeda.

RADIO 1

7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 13.00, 19.00 Poročila; 6.00 - 9.00 Jutranja oddaja; 9.00 Radio tudi mi; 1.30 Pesem skozi čas; 11.00 Radijska priredba; 11.20 I fantastici anni 50; 12.03 Via Asia-gio Tenda; 13.15 Zeleni val - weekend; 14.30 Sola in vzgoja; 15.00 Radio 1 za vsakogar; 16.00 Aktualnosti; 18.00 Spektakel - variete; 18.28 Modo e maniera - radijska priredba; 19.10 Svet motorjev; 19.27 Audiobox; 20.30 Koncert; 22.45 Autoradio flash.

RADIO 2

7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 12.30, 15.30, 16.30, 17.30, 18.30, 19.30 Poročila; 6.00 - 8.00 Jutranja oddaja; 8.05 Radio 2 predstavlja; 8.45 Radijska priredba - La scalata; 9.10 Vacanza premio; 10.30 Hočeš luno?; 12.10 Deželni program; 15.00 Nemogoči intervjuji; 15.42 Estate attenti; 19.00 Glasbena oddaja - Arcobaleno; 19.50 Večerna opereta; 21.00 Le stelle del mattino - lahka glasba; 22.40 Radiodue sera

LJUBLJANA

6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00 Poročila; 6.00 Prometne informacije; 6.35 Vremenska napoved za pomorščake; 6.45 Prometne informacije; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.00 Druga jutranja kronika; 7.20 Sprehod po tržnici; 7.35 Prometne informacije; 7.50 Iz naših sporedov; 8.05 Za šolarje; 8.35 Od plošče do plošče; 9.05 Z glasbo v dober dan; Napotki za naše goste iz tujine; 10.05 Rezervirano za...; 11.05 Ali poznate; 11.35 S pesmijo po Jugoslaviji; 12.00 Na današnji dan; 12.10 Iz glasbene tradicije jugoslovanskih narodov in narodnosti; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Vedri zvoki; 13.00 Danes do 13.00 - Iz naših krajev - Iz naših sporedov; 13.20 Osmrtnice obvestila in zabavna glasba; 13.30 Od melodije do melodije; 13.50 Človek in zdravje; 14.05 »Simfonične skice«; 14.25 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.10 Obvestila in zabavna glasba; 15.25 Minute za EP; 15.30 Dogodki in odmevi; 15.55 Obvestila in zabavna glasba; 16.00 Vrtljak; 17.00 Studio ob 17.00; 18.00 Vsa zemlja bo z nami zapela; 18.15 Gre-mo v kino; 18.55 Minute za EP; 19.00 Radijski dnevnik; 19.25 Obvestila in zabavna glasba; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Pojemo in godemo; 20.00 Na krilih petja; 21.05 Oddaja o moriu in pomorščakih - glasba; 22.00 Našim rojakom po svetu; 22.15 Informativna oddaja v nemščini in angleščini; 22.25 Iz naših sporedov; 22.30 - 24.00 Iz glasbene skrinje.

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

Ljubljana

- 18.10 Poročila
- 18.15 Domači ansambli:
- Ansambel Vilija Petriča
- Ansambel Vilija Petriča je že dolga leta trdno zasidran v veliki družini naših narodnozabavnih ansamblov. Ker pa že dlje časa nismo z njim posneli oddaje, je resda že čas, da se spet pojavi na naših zaslonih in predstavi vsaj del svojih glasbenih novosti. Petričev ansambel hodi svojevrstno pot, ki je že nekakšen most v smeri glasbe, čeprav ohranja vse bistvene značilnosti naših tovrstnih ansamblov, zlasti še tradicionalnih kvintetov. Kot poklicnemu glasbeniku, ki igra trobento v Simfoničnem orkestru RTV, se mu ni niti težko sprehajati s svojim znanjem še po drugih zvrsteh. Tako mu je domača glasba postala svojevrsten ventil, ki je več kot samo hobby. Nemara se prav skozi to domačo glasbo poklicni glasbeniki »resne« glasbe radi sproščajo in najdejo v tem neko notranjo rekreacijo. To tudi spodbija splošne trditve, da so tovrstni ansambli nastajali zgolj iz komercialnih nagibov. Gre za nekaj več, za svojevrstno razdajanje, ki dopolnjuje človekov vsakdanjik

- 18.45 Trnov grad - otroška nadalj.
- 19.15 Risanke
- 19.26 Zrno do zrna
- 19.30 Dnevnik 1
- 20.00 Modrost telesa - dok. serija
- 20.55 Ne prezrite
- 21.10 Marlowe - nanizanka
- 22.00 Dnevnik II
- 22.15 Zmedeni bolničar
- ameriški film

Zagreb

- 16.00 Poletno popoldne - Gore sveta dok. serija
- 17.05 Rob, Rob - serijski film
- 18.00 Poročila
- 18.05 Koledar
- 18.15 Avtogrami - otroška serija
- 18.45 Zabavnoglasbena oddaja »Mostarske kiše«
- 19.30 Dnevnik
- 20.00 Derrik - serijski film
- 21.05 Zabavnoglasbena oddaja
- 22.05 Kultura srca

Koper

- 14.00 in 17.00 Odprta meja
- 17.30 Poročila
- 17.35 Lovce - serijski film
- 18.25 Zgodba o tigru - dokumentarec
- 19.00 Risanke
- 19.30 TV D - Stičišče
- 19.50 Aktualna tema
- 20.20 Zahrbtni morilec - film
- 21.55 TV D - Vse danes
- 22.05 Yu made music
- 22.35 Zeit im Bild - Čas v sliki

ZASEBNE POSTAJE

CANALE 5

- 8.30 Alice - TV film
- 9.00 Una vita da vivere - nadalj.
- 10.00 La taverna dell'allegria - film
- 12.00 I Jefferson - TV film
- 12.25 Lou Grant - TV film
- 13.25 Sentieri - nadaljevanka
- 14.25 General Hospital - TV film
- 15.25 Una vita da vivere - nadalj.
- 16.50 Hazzard - TV film
- 18.00 Tarzan - TV film
- 19.00 I Jefferson - TV film
- 19.30 Baretta - TV film
- 20.25 Super Help - igra
- 22.25 TV film
- 23.00 Sport - ameriški nogomet
- 24.00 Figli e amanti - film
- Igrata: Dean Stockwell in Trevor Howard

RETEQUATTRO

- 9.00 Risanke
- 9.15 L'invincibile Blue Falcon
- risanke
- 10.00 Magia - TV novela
- 10.30 Fantasilandia - TV film
- 11.30 Tre cuori in affitto - TV film
- 12.00 Il magico mondo di Gigi
- risanke
- 12.30 Star Blazers - risanke
- 13.00 Prontovideo
- 13.30 Fiore selvaggio - TV novela
- 14.15 Magia - TV novela
- 15.00 Quincy - TV film
- 17.00 Il magico mondo di Gigi
- risanke
- 18.00 Truck Driver - TV film
- 19.00 Tre cuori in affitto - TV film
- 19.30 Chips - TV film
- 20.30 I predatori dell'idolo d'oro
- TV film
- 21.30 A ciascuno il suo - film
- Igra: Gian Maria Volontè.
- 23.30 Quincy - TV film
- 00.30 Mentre la città dorme - film
- 2.00 Sport

ITALIA 1

- 8.30 La grande vallata - TV film
- 9.30 L'urlo della città - film
- 11.30 Maude - TV film

TELEPADOVA

- 14.00 Mama Linda - TV film
- 15.00 Gli emigranti - nadaljevanka
- 16.00 Peyton Place - TV film
- 17.00 Star Trek - TV film
- 18.00 Risanke
- 19.30 Mama Linda - TV film
- 20.20 Anche i ricchi piangono
- TV film
- 22.00 Valdez il mezzosangue - film
- 23.30 Sport - catch
- 00.30 La tragedia del Titanic - film

TRIVENETA

- 14.00 QP coupon estate
- 14.30 Blood story - film
- 16.30 TV film
- 18.00 Risanke
- 18.30 Kronos - TV film
- 19.30 Vse o motorjih
- 20.30 Il trionfo della giustizia - film
- 22.00 Dr. Wedmann - TV film
- 23.30 Serenata al vento - film

TELEFRIULI

- 15.45 Il miracolo del villaggio - film
- 17.15 Risanke
- 18.15 Cara a cara - TV film
- 20.00 L'ora di Hitchcock - TV film
- 21.00 Vesti v nemškem jeziku
- 21.30 Ciao Eva
- 23.00 Sport - Udinese story
- Udinese - Catanzaro

Priprave prometne policije

Poostreno nadzorstvo prometnikov v času večjega prometa na cestah

Smo že sredi počitniškega vrveža in na najbolj prometnih cestah je kar precej avtomobilskega prometa. Nismo še v konicah, saj bodo brez dvoma največ prometa zabeležili konec meseca in v začetku avgusta ko bodo zaprli največje italijanske tovarne in se bodo milijoni ljudi s svojimi vozili premikali po cestah, namenjeni v letovišča ali pa na dom staršev ali sorodnikov.

Prometna policija je tudi za to sezono pripravila vrsto pobud. Časnikarjem jih je obrazložil poveljnik prometne policije v Gorici podpolkovnik De Menech. V tem in drugem mesecu bodo na cestah ojačane patrulje prometnih policistov, ki si bodo prizadevali usmerjati promet, da bo kar se da tekoč in tudi, da ne bi prišlo do nesreč.

Najpomembnejša je preventivna služba, je dejal De Menech. To bodo reklamizirali po televiziji in radiu, s plakati in reklamnim materialom. Največ zanimanja bodo posvetili prometu na avtocestah, saj tu prihaja do največjih zastojev in tudi do največ nesreč. Na avtocestah bodo delili letake v raznih jezikih, v sodelovanju z nekaterimi večjimi tovarnami bodo dobro vožnjo reklamizirali v vsej državi.

Veliko pažnje bodo posvetili reklamam, ki bo odvracala voznike od vožnje v nekaterih konicah. Menijo, da bo najhujše v dneh 27. in 28. julija, to je zadnji petek in sobota v juliju, v torek 31. julija in v sredo 1. avgusta, ter v naslednjih dneh do sobote, 4. avgusta. Zato menijo, da bi se avtomobilisti odločili da gredo na pot v drugih dneh. Seveda to velja predvsem za ti-

ste, ki nameravajo na pot iz severne v južno Italijo.

Prometna policija bo nadzorovala promet z vsemi razpoložljivimi sredstvi. Iz Padove bo nadzoroval iz zraka promet v naši deželi helikopter. V Gorici so dobili tudi avto s civilno registracijo v katerem bosta agenta v civilu. Kazni za kršitelje bodo hude. Na avtocestah bo delovala nova avtomatska informacijska služba, tako da se bo vsakdo lahko v trenutku seznanil s položajem na avtocestah. Tudi RAI bo ojačila svoje oddaje posvečene prometu.

Zelo ostru bo prometna policija do šoferjev tovornjakov, ki bodo vozili v prepovedanih dneh. Če bodo kak tovarnjak v teh dneh zalotili na cesti ga bodo ne le ustavili marveč prepehali v njihove delavnice in tam od kraja pregledali ali so vse naprave v re-

du s prometnimi predpisi. To pa bo pomenilo precejšnjo izgubo za lastnika tovornjaka, saj bo ta ustavljen več dni.

Kar se naše dežele tiče bo prometna policija urejala bolj kot običajno promet, pomagala avtomobilistom, ki se bodo znašli v težavah, dajala nasvete o prometu in podatke o gostoti prometa. Ob vsakem času se lahko avtomobilisti, predno se podajo na pot, zanimajo pri prometni policiji kakšen je položaj na cestah. Če so pri telefonu na Tržaškem lahko pokličejo številko 194. Če pa kličejo iz kateregakoli kraja naše dežele naj pokličejo številko 040 - 2214, pa bodo izvedeli kakšen je položaj na cestah dežele. Če pa hočejo izvedeti kakšno je stanje na cestah drugih italijanskih pokrajin potem naj pokličejo številko 06 - 4212. Srečno vožnjo!

V Gabrjah se bo danes pričel poletni praznik KD Skala

Danes se v Gabrjah pričanja 3-dnevni poletni praznik domačega kulturnega društva Skala. Kioske bodo odprli drevi, že pred mrakom, ko bo na vrsti tekmovalje v briškoli. Za 21. uro je predviden ples ob zvokih »Novega ansambla«. Jutri ob 21. uri bo zanimiv kulturni spored z nastopom mladinske folklorne skupine KD Rdeča zvezda iz Saleža, ki jo vodi Danilo Antoni, nato pa bodo za veselo vzdušje poskrbeli člani ansambla Lojzeta Furlana.

Značilnost gabske šagre je gotovo tekmovalje v košnji, ki ga prirejajo tokrat že petič zapored. Zanimiva preizkušnja koscev bo v nedeljo, s pričetkom ob 13. uri na velikem travniku nedaleč od glavne ceste. Po tekmovalju se bodo vsi preselili spet na glavni vaški trg, kjer se bo praznik zaključil ob veseli domači glasbi.

Danes zaključek poletnega središča

V slovenskem dijaškem domu v Gorici se bo danes zaključilo letošnje poletno otroško središče. V treh tednih delovanja središča so otroci imeli številne oblike delovanja, priložnosti, da so se na neprisiljen način marsičesa naučili, ni manjkala pa niti zabava, igra in razvedrilo. Letošnja osrednja tema središča, ki je povezovala večino dejavnosti, je bil pravljčni svet.

Ob zaključku poletnega središča bodo danes ob 17. uri priredili v dijaškem domu zaključno prireditev, ki nosi naslov »To je naša pravljica«. Nanjo vabijo ne samo starše in prijatelje, ampak vse, ki jim je všeč pravljčni svet.

Nov avtobus proti Gradežu

Pokrajinsko avtobusno podjetje bo od nedelje, 15. t.m., uvedlo novo avtobusno progo proti Gradežu. Nova proga bo z obalnim turističnim centrom povezovala Moš in druge bližnje furlanske vasi. Odhod proti Gradežu iz Moša bo ob 7.55 zjutraj. Avtobus bo vozil skozi Slovrenc (7.59), Koprivno (8.01), Moraro (8.04), Coronno (8.07) in Gradišče (8.17). Prihod v Gradež je predviden ob 9. uri.

Zvečer bo avtobus odhajal iz Gradeža ob 19. uri. Prihod v Gradišče je predviden za 19.58, v ostale vasi pa med 20.00 in 20.20.

»Flexy gang« drevi v Verdiju

Mlada goriška skupina »Flexy gang« bo danes zvečer ob 20.30 v gledališču Verdi v Gorici predstavila publiko svoj prvi album, ki nosi ime skupine. Ploščo so snemali letos pozimi v Ljubljani in vsebuje 13 skladb, ki so si precej različne med sabo, saj glasbe skupine »Flexy gang« ni lahko opredeliti, v kolikor sega od rocka do jazz-a, do funkyja in do drugih glasbenih zvrsti.

Poleg Flexy gang bosta nastopili še dve goriški skupini, in sicer Desert in Radio remix, ki smo jih lahko poslušali februarja letos v Kulturnem domu. (al)

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
Baldini, Verdijev korzo 57, telefon 84-879.

Program julijskih prireditev za starejše občane v Gorici

V poletni mesecih bodo letos priredili nekaj zanimivih pobud za starejše občane. Pobude sodijo v okvir trajne dejavnosti posebnega odbora, ki deluje pri večnamenskem socialnem centru v Ul. Baiamonti in združuje, poleg goriške občinske uprave tudi sindikate upokoencev, krščansko osnovno skupnost, nekatere župnije in druge organizacije, ki se ukvarjajo s pomočjo ostarelim.

Julijski program se je že pričel v teh dneh z obiskom novega godnega parka na Šanci pri Pevmi. Pod vodstvom in s pomočjo članov skupnosti »Arcobaleno« so se sprehodili in si ogledali park ter se v njem zaustavili na prijetnem pikniku.

Prihodnji četrtek bodo v večnamenskem središču v Ul. Baiamonti priredili tekmovalje v briškoli, za katere je že v teku vpisovanje v prostorih centra. V soboto, 21. t.m., prireja izlet v Trst, kjer si bodo v Verdijevem gledališču ogledali eno od operet, ki sestavljajo letošnji program operetnega festivala. Prijave sprejema g. Giustizieri v večnamenskem središču. Cena je 15 tisoč lir, vključno s prevozom, treba pa je pohiteti, ker je število razpoložljivih mest omejeno.

V četrtek, 26. julija, bo v centru v Ul. Baiamonti nagradna tombola, zadnjo nedeljo v mesecu pa vabijo na praznik na odprtem, ki ga prireja zadruga »Arcobaleno« skupaj s krščan-

ske osnovno skupnostjo. Praznik z glasbo, pijačo in jedmi na žaru (po »ljudskih« cenah) bo v senčnem prostoru zadruga »Arcobaleno« v Ul. sv. Mihaela 38.

Za avgust pripravljajo izlete v Milje, Miramar, Trst (zopet opereta), Verono (opera v znameniti areni), tombolo in druge družabne prireditve.

Med prerivanjem je žalil agente

Na goriški preturi so včeraj imeli opravka z eno od velikih žalitev javnega funkcionarja. Na zatožni klopi je sedel 29-letni poštar Fausto Sinopoli iz Gorice. Dogodek se je pripetil pred dobrimi tremi meseci, 8. aprila letos, ob koncu košarkarske tekme S. Beneditto - Granarolo. Domača ekipa je bila poražena, navijači poraza niso prebavili, tako da se je pred športno palačo vzdušje kar precej razgelo in je poleg težkih besed letela tudi kaka klofuta.

V splošnem prerivanju sta agenta sunila obtoženca, ta pa ju je ozmerjal. Dejal je sicer, da ni vedel s kom ima opravka, in da je nagonsko reagiral, ko ga je nekdo sunil od zadaj. Prevladalo je pričevanje agentov in Sinopoli je pretor Klammer obsodil na 4 mesece zapore pogojno.

Vodi levičarsko koalicijo

Gino Saccavini (PSI) ponovno izvoljen za župana v Tržiču

Socialist Gino Saccavini je ponovno tržički župan. Izvoljen je bil včeraj ponoči, po večurni razpravi, ob dva-ndvajsetih svetovalcev levičarske koalicije PSI - KPI - PSDI. Demokristjani so volili svojega kandidata Calzolarija, fašista sta glasovala proti, republikanci pa so se vzdržali. V odbor so bili poleg Saccavinija izvoljeni komunisti Umberto Clapis, Gianfranco Demarchi, Sergio Marin, Fabio Del Bello, socialista Rino Arrigoni in Pietro Lombardo ter socialdemokrata Franco Colombo in Franco Marzano. Sestava odbora je torej enaka tisti pred razpustom občinskega sveta letošnje pomlad.

Takrat je bil občinski svet razpuščen ker je sodišče sprejelo priziv socialdemokratov zaradi volitev v enem volišču v tržički občini lani spomladi. Na tistem volišču je lani volilo tudi pet mornarjev, ki niso imeli pravice voliti tudi za občinski svet. Istega dne so bile namreč volitve v poslansko zbornico in senat, deželni svet, pokrajinski svet in občinski svet. Volitve v tem sedežu so torej ponovili letos maja. Rezultat je bil ta, da so komunisti izgubili eno mesto, pridobili pa so ga republikanci.

V teh mesecih je občino vodil kot komisar podprefekt dr. Barillari. Ta je na občinski seji v sredo imel daljši govor. Prikazal je vse kar je napravil v približno štirih mesecih komisar-ske uprave. Ker ni komisarjeva naloga da napravi kaj izrednega je v glavnem izvedel prejšnje sklepe občinskega sveta in odbora. Zelo podroben je bil dr. Barillari v prikazu svojega delovanja. Kasneje, v debati, so mu načelniki skupin priznali korektnost in dober odnos do izvoljenih predstavnikov, ki so bili samo »zamrznjeni«. Stalno je namreč hotel izvedeti za mnenje župana in odbornikov, součeval se je tudi z drugimi komponentami tržičke realnosti, še zlasti s sindikalno.

Po njegovem več kot enournem prikazu delovanja je bila seja nekaj časa prekinjena. Načelniki skupin so se sestali z delegacijo delavcev tovarne Laminati Lisert, ki jo je lastnik pred petnajstimi dnevi zaprl in vse odpustil.

Zatem je sledila triurna debata. Bila je v glavnem ponovitev tiste, ki smo jo čuli pred letom dni, ko so prvič volili župana in odbornike levičarske koalicije. Tokrat pa ni v njej

republikancev. Demokristjani so socialistom in socialdemokratom očitali da nočejo v tej občini, ki je po številu prebivalstva na petem mestu v deželi, v tako koalicijo ki bi bila podobna tisti na pokrajinski, deželni in vseh državni ravni. Drugačno je bilo seveda stališče dveh »obtožencev«, ki sta dejala, da se ni na tržički krajevni ravni nič spremenilo v primerjavi s položajem po lanskim volitvah in da ostajata zvesta obljubi, dani volilcem.

Drugačno pa je bilo stališče republikancev. Ti so lani že bili pripravljeni vstopiti v odbor pa je v zadnjem trenutku prišel veto samega Spadolinija. Eno leto so odbor podpirali. Sedaj pa, ohrabljeni od pridobitve enega svetovalca, so prešli v opozicijo. To jim je vsililo pokrajinsko vodstvo PRI. To baje zahteva tudi drugačne odnose v Ronkah, kjer je republikanski predstavnik član ožjega levičarskega odbora. V torek bo v Ronkah preverjanje.

razna obvestila

Zmagovalce natečaja »Moja vas« iz goriške pokrajine obveščamo, da nagrade lahko dvignejo na sedežu ZSKD, Križna ulica 3.

kino

Gorica

VITTORIA 17.30—22.00 »Il corpo del piacere«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

CORSO Zaprt.

VERDI 20.30 Rock koncert goriške skupine Flexi Gang.

Tržič

EXCELSIOR Zaprt.

PRINCIPE 18.00—22.00 »L'infermiera in vacanza«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Nova Gorica in okolica

SOČA 18.30—20.30 »Pozor, nevarnost žene v akciji«.

SVOBODA 20.30 »Norosti v kampusu«. 22.00 »Preko sedem postelj«.

DESKLE 19.30 »Seks v sto lekcijah«.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU

Al Redentore, Ul. Fratelli Rosselli 23, tel. 72-340.

POGREBI

11.30 Bruno Trevisan in kapele splošne bolnišnice na glavno pokopališče.

Več otrok v osnovnih šolah na območju Nove Gorice

Učenci in dijaki so po večini na počitnicah, razen seveda tistih, ki imajo popravne izpite. Toda v Novi Gorici za vodstva šol skoraj ni predaha, saj so se že začeli pripravljati na prihodnje šolsko leto. Glavna značilnost pouka bo nadaljnje občutno povečanje učencev v osnovnih šolah. V osnovni šoli IX. korpusa bodo imeli okoli 1.200 otrok, v osnovnih šolah Milojke Štrukelj in tisti v Solkanu pa po 800 učencev. Pri pregledu števila učencev in dijakov je treba nadalje upoštevati okrog 3 tisoč dijakov v raznih srednjih šolah, v vseh vzgojno-izobraževalnih organizacijah pa dela okrog 300 učiteljev, profesorjev in drugih pedagogov.

Po nekaj letih bodo morali zaradi povečanja učencev v osnovnem šolstvu uvedti drugo učno izmeno. Organizirali jo bodo v največji novogoriški šoli, tisti IX. korpusa ob Kormu. Naj poudarimo, da je bila ta šola zgrajena šele leta 1980 in ima sedaj že pre-

malo učilnic za vse otroke. Upajo, da bo pouk v eni sami izmeni spet mogoč, ko bodo morda ob Cankarjevi ulici na Ledinah zgradili novo osnovno šolo za tamkajšnje otroke. Toda gradnja poslopja zaradi splošnega pomanjkanja denarja in zapletenih gospodarskih razmer še ni zagotovljena.

V bazenu poletno plavalno središče

Športno društvo Gorizia nuoto prireja v poletnem času plavalno tečaj za otroke od 6. do 14. leta v občinskem bazenu na Rojčah. Tečaji so še v teku in se bodo zaključili konec avgusta. Program obsega igro in zabave, s plavljanjem in športnimi tekmovanji. Središče deluje dopoldne od 8. do 12.30 in traja za vsako izmeno po dva tedna. Za podrobnejše informacije se zainteresirani lahko obrnejo na upravo bazena (tel. 32248)

pisma uredništvu

Še o avtomobilskem rallyju

Z naslednjim prispevkom bi rad razvil nekaj pripomb glede preteklega avtomobilskega rallyja, ki se je odvijal na Gorškem v soboto, 23. junija.

Moj odgovor so izzvale zlasti nekatere kritične polemike, ki jih je pred dnevi objavil tudi naš slovenski dnevnik. Pisca oz. pisce dotičnega članka bi rad v prvi vrsti spomnil na dejstvo, da tekmovalje, kakršno je rally, ni zgolj zabavnega značaja, saj terja od organizatorjev obilico truda in osebnega prizadevanja.

Tovrstne športne prireditve privabijo na ogled ne le domačine, ampak tudi gledalce iz bolj oddaljenih krajev. Zato je tisti, ki ugotavlja, da so bili gostilničarji na izgubi, v očitnem protislovju. Menim, da ni napačno, če trdim, da je to obenem eden od načinov, da naša slovenska naselja marsikdo sploh spozna.

Povsem razumljivo je, da so bili kronometrirani prehodi zaprti. (Sicer so nas obcestni napisi na to že pred-

hodno opozarjali.) Da pa so vodili skozi goste naseljene kraje, bi kvečjemu lahko trdili za štmaver. O tem se je lahko prepričal sleherni med prisotnimi.

Hrup pa, ki naj bi motil nočni počitek, vendarle ni uspel »predramiti« večine slovenskih vaščanov, saj je bila njihova prisotnost na tekmovalju sila omejena.

Povsem odvečno je obenem modrovati, da bi se moral večinski narod pobliže soočiti z našo stvarnostjo, ko pa še marsikdo njegovih »predstavnikov ne ve, da so določene vasi sploh slovenske in mu samim kratimo še to, dasi skromno možnost, da se o tem mimogrede morda osebno prepriča.

V tem smislu opravičujem svojo tezo, da ima lahko tudi športna prireditev, mimo ožje tekmovalnega značaja, še drugoten pomen. Očitno pa smo še sami marsičemu nedorasli.

Danilo Štekar

Pogovor z režiserjem Pressburgerjem o opereti

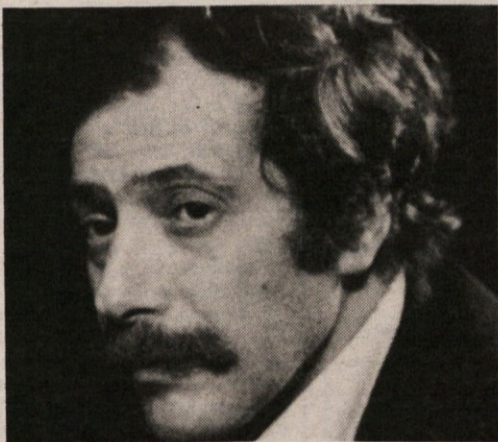
Naslednica Singspiela si ne zasluži podcenjevanja

Koliko želja in načrtov je povezanih s polletnimi meseci; takih, ki se uresničijo in takih, ki ostanejo le želja. Ljubitelji glasbe, gledališča, filma, baleta in važnih razstav pa med polletnimi meseci lahko poskrbijo za uresničitev marsikatero želje. Trst je mesto, iz katerega zelo hitro pridemo do Verone, Benetk, Ljubljane, Vile Manin, Groznjana; za današnje razmere nista niti Dubrovnik niti Spoleto daleč. Programi letošnjih kulturnih prireditev, festivalov in razstav pa so tako zanimivi in tako pestri, da bo izbira težka.

In kaj ponuja naše mesto? Mesto, ki je po študijah CENSIS prvo v Italiji in med prvimi v Evropi po obisku gledaliških predstav, ponuja bore malo. Če izvezamo predstavo »Luči in zvoki«, je Festival operete edina važnejša prireditev, ki se ponavlja že vrsto let. Ljubitelji te zvrsti glasbe oziroma gledališke predstave si bodo letos lahko ogledali le dve predstavi, namesto treh, kot je bilo v navadi prejšnja leta. 10. julija se je festival pričel z opereto »Viktoria in njen huzar« Paula Abrahama. Druga bo na sporedu opereta »Frasquita«, ki jo je uglasbil veliki mojster operetne glasbe Franz Lehár. Kriza, ki jo doživljajo italijanska gledališča ni prizanesla niti tržaški operni hiši. O opereti, ki je naslednica opera - comique in Singspiela, so začeli govoriti v drugi polovici 18. stol. v Parizu in na Dunaju, ko so Herve, Lecocq, Offenbach, Suppé, Johann Strauss in drugi začeli ustvarjati novo zvrst glasbe. Vsebi-na operet je vedno lahkotna in ironična; ari-

jam, ki jih pojejo solisti in zbor sledi proza in ker je opereta predvsem živa in vesela predstava, imajo velik delež pri uspehu predstave ples, kostumi in scenografija. Od režiserja in dirigenta bo potem odvisno, kako bo vse potekalo. Prvo opereto dirigira beograjski gost maestro Oskar Danon, režira pa jo v Trstu živeči režiser Giorgio Pressburger. Njegovo ime se vsebolj uveljavlja, zato smo izkoristili priložnost in se z njim na kratko pogovorili, da bi ga malo bolje spoznali.

Seveda nas je najprej zanimalo, zakaj režiser, ki je znan po režijah del Kleista, Strind-

Giorgio Pressburger

(Foto D. Vidmar)

berga, Pasolinija, Shaferja, Čehova in drugih avtorjev, ter oper kot so Hindemithova »Sancta Susanna« in Bartokov »Sinjebrade«, sprejme režijo operete.

»Sprejel sem to delo zato, da bi se malo sprostil in pa zato, ker se mi je ta opereta zdela privlačna. Mnenja sem, da se da tudi z opereto veliko izraziti, saj ni opereta samo komična stvar, v njej je vedno tudi nekaj patetičnega. Meni je ta zvrst gledališča všeč, čeprav jo marsikdo podcenjuje. Podcenjevanja pa si naslednica tako izredno žlahtnega glasbenega izražanja kot je bil Singspiel, naj tu omenim samo Mozartovo »Čarobno piščal«, nikakor ne zasluži. Morda se to dogaja zato, ker se v Italiji Singspiel ni uveljavil in tako je opereta postala priljubljena samo v Trstu in v Palermu. In če sem prej dejal, da me to delo sprošča, to nikakor ne pomeni, da je režija operete lahka stvar. To delo zahteva prav toliko truda kot režija opere. Morda bi bilo lažje, če bi bili igralci, pevci in plesalci, ki nastopajo v opereti specializirani za to zvrst gledališča. V Italiji pa smo še daleč od specializacije, pa ne samo na tem področju.«

Nadaljevali smo z vprašanji. Zanimalo nas je, kdaj in zakaj se je odločil, da postane režiser, o njegovem delu, o tem, kako se pride do uspeha, če je za nove prijeme v režiji...

»Kot veliko drugih režiserjev sem najprej želel postati igralec. Že kot deček sem igral a menda pravega talenta za to nisem imel in tako sem danes režiser, čeprav čutim veliko lju-

bezen do igranja. Zelo rad tudi pišem za gledališče. Zelo rad delam v gledališču, pri filmu, televiziji, vse imam rad. Sprašujete, kako pride človek do uspeha! Če bi poznal recept, bi ga povedal. Moja pot do uspeha je bila zelo težka. Izbral sem pot, ki je od mene zahtevala veliko energije in danes zelo dobro razumem ameriške statistike, ki pravijo, da so po porabi energije na prvem mestu rudarji, na drugem pa režiserji. No, za razliko od rudarjev, pa nam naše delo nudi možnost, da se razbremenimo, da se otresemo strahov, ki jih imamo v sebi. Seveda sem za nove prijeme v režiji. Ne-katere moje režije kot n.p.r. režija Hindemithove »Sancte Susanne« je izzvala veliko polemik. Izredno mi je bila všeč režija Puccini-jeve opere »Madame Butterfly« Kena Russella. Na žalost sem videl samo televizijsko izvedbo, vendar sem imel občutek, da prvič gledam opero kot si jo je predstavljaj sam skladatelj. Napisal je opero, kjer imajo glavno besedo navadni ljudje in ne nekatere princeze oziroma bogataši. Ken Russell je to dobro razumel. Tudi režije Lubimova in drugih bodo vsekakor pozitivno vplivale na naše bodoče delo.«

In še zadnje vprašanje: Kaj pa Pressburger človek in kateri avtor mu je najbolj blizu?

»Pressburger človek še vedno išče samega sebe in čuti Pasolinija najbolj blizu.«

Ob tem odgovoru si je kronist zaželel, da bi se s Pressburgerjem lahko še pogovarjal, a zvočnik je režiserja že klical na oder.

O. CUPIN

Najbolj prodane knjige v Tržaški knjigarni v juniju

1. Fulvio Tomizza: »IL MALE VIENE DAL NORD« (Ed. Mondadori)
2. Boris Pahor: »V LABIRINTU« (Slovenska matica)
3. France Klopčič: »O PRETEKLOSTI DRUGAČE« (Cankarjeva založba)
4. Božidar Jezernik: »BOJ ZA OBSTANEK« (Založba Borec)
5. Marković - Milovanović - Rebić: »BOJEVNIKI ZA MIR I-II« (Mladinska knjiga)

Najbolj prodane knjige v Italiji v preteklem tednu

(po podatkih ASCA)

PRIPOVEDNIŠTVO

1. Bach: »STRANIERO ALLA TERRA« (Rizzoli)
2. Eco: »IL NOME DELLA ROSA« (Bompiani)
3. Jonas: »VENDETTA« (Rizzoli)
4. Rushdie: »I FIGLI DELLA MEZZANOTTE« (Garzanti)
5. Tomizza: »IL MALE VIENE DAL NORD« (Mondadori)

ESEJISTIKA

1. Alberoni: »L'AMICIZIA« (Garzanti)
2. Biagi: »DICIAMOCI TUTTO« (Mondadori)
3. Bocca: »ITALIA ANNO UNO« (Garzanti)
4. Asuni in Gurrado: »GLI SDROGATI« (Ed. GEI)
5. Buscaglia: »VIVERE AMARE E CAPIRSI« (Mondadori)

TONE SVETINA

Med nebom in peklom

192.

»Zdaj sta pod mojim poveljstvom, delala bosta samo tisto, kar vama bo ukazano, in obnašala se bosta tako, kot mi želimo. Čeprav sta skoraj še otroka, se zavedajta, da sta tu za talca. Če bomo v tej zgradbi, ki jo sedaj utrjujemo, napadeni, bosta oba ustreljena. Prav tako bosta ustreljena, če bodo partizani napadli prevozna sredstva, potrebna za našo oskrbo.«

Malo je počakal in nadaljeval:

»Sta razumela?«

Brata sta se spogledala in skomignila z rameni, češ kaj pa moreva pomagati, poveljnik s smešno kapo s cofom pa se je še bolj zresnil in nadaljeval:

»Zato molita, da bi vajine brate srečala pamet in da ne bi napravili kakšne neumnosti.«

Ponoči sta bila zaprta v kleti, spala sta na golih deskah, pokrivala pa sta se s staro odejo. Hranili so ju z ostanki. Podnevi sta smela stopiti na obzidno dvorišče. Tu sta sprva pomagala utrjevati šolo. Okna so zaščitili z vrečami peska, dohod z žico.

Potem sta žagala drva in pripravljala hrano. Pomagala sta kuharju lupiti krompir, pomivati posodo, netiti ogenj. Vsa nižja opravila sta prevzela. Brez ugovaranja sta marljivo delala, pa sta vseeno sem in tja dobila kakšno klobuto ali brco, ki sta jo spremljala psovanje in smeh.

Poveljnika postojanke je obiskal župnik Sirk ter se kot človekoljub pozanimal za usodo obeh otrok. Dejal mu je, da otroci ne smejo trpeti za grehe staršev ter za grehe sester in bratov.

Župniku so doveli, da na samem govori z otrokoma. Naročili so mu, naj vpliva nanju, da ne bi počela kakšne neumnosti, in naj pove vsem vaščanom, da

sta otroka zaprta kot talca. Če bo sovražnik napadel postojanko, naj vaščani vnaprej vedo, da bodo vas požgali.

Župnik je najprej blagoslovil oba dečka, ki sta se mu zdaj, ko sta bila brez doma, njuni starši pa so bili zaprti in vsi bratje v boju, še posebno smilila. Pogladil ju je po laseh, potem so sedli in se pogovarjali cele pol ure. Dobila sta napotke, ki so jima olajšali ujetništvo.

Sirk je naročil s stišanim glasom, kot bi bili v spovednici:

»Uklonita se jim, napravita vse, kar bodo zahtevali. Karlo je sporočil, da vaju bodo partizani v kratkem rešili. Šla bosta v četo. Kdaj in kako, vama bomo sporočili prek sosedu, čigar okna gledajo na to dvorišče.«

Pavle, ki mu je bilo petnajst let ter je opravljal pred požigom kurirske posle in trosilne akcije, je dejal:

»Midva sva menila, da bi pobegnila sama.«

»Ne storita tega, ne bosta prišla daleč, povsod so postojanke in lahko padeta v zasedo. Čakajta, brat Lojze vaju bo prišel iskat. Mi vama bomo sporočili, kje bo javka.«

Preden se je župnik poslovil, je dejal:

»Mati se je oglasila iz taborišča sredi Italije, vse pozdravlja. Očeta imajo zaprtega na otoku Ponza.«

Ker sta se dečka dobro obnašala, so tudi skvadristi postali manj osorni in nekateri tudi prijaznejši, dajali so jima več hrane in jima pustili več svobode.

Pavleta, ki je bil starejši, je poveljnik poklical k sebi in mu rekel:

»Dobro se obnašata, moji vojaki so zadovoljni z vama.«

Seveda so bili zadovoljni. Kamor so šli v patroljo, so ju vzeli s seboj, prepričani, da partizani ne bodo streljali nanje, če bosta zraven.

»Mi vaju bomo napravili za fašista. Dobila bosta črno srajco, hlače in kapo.«

Mednarodni grafični triennale

V Kongresnem središču v Grazežu bo od 11. avgusta do 14. septembra potekal drugi Evropski grafični triennale, ki ga prirejajo tednik Espresso, Občina Grazež, Goriška pokrajina in videmska revija Il Punto. Prireditve, ki se je bo predvidoma udeležilo več kot sto umetnikov iz petindvajsetih evropskih držav, zajema grafične tehnike globokega tiska, kamor sodijo jedkanice, gravure, suha igla in podobno.

Trienala se bo udeležila tudi izbrana skupina mladih ustvarjalcev — mlajših od 35 let — za katere je predvidena posebna nagrada »Isola Sentinella«. Gre za nagrado praktične narave; dva tedna letovanja za dve osebi na otoku Sentinella pri Grazežu, v tipični ribiški hiši, prilagojeni in opremljeni v grafični atelje. Nagrado bo podelila mednarodna žirija pod predsedstvom uglednega umetnostnega zgodovinarja Carla Giulia Argana, člani pa bodo Cheistoph Brockhaus iz ZRN, Zoran Kržišnik iz ljubljanske Moderne galerije, dunajski kritik Kristian Sottriffer in Francoise Woimant iz Pariza.

Generalni tajnik trienale bo tudi letos Enzo di Martino, medtem ko je organizacijska koordinacija v rokah Mednarodnega grafičnega centra iz Benetk. V okviru prireditve bosta tudi dve posebni razstavi, posvečeni nedavno umrlima velikima evropskima kiparjema, Mariu Mariniju in Fritzju Wotrubi.

Grazež si torej utira pot med mesta gostitelje pomembnih mednarodnih likovnih prireditev, triennale, ki gre v smer vključevanja grafike v

informacijski sistem, pa se uveljavlja kot umetniški vzvod množice kulture, v kateri je grafika nosilka z jamčenih estetskih vrednot. (vb)

novost na knjižni polici

GRENKI SADEŽ — Knjige »Grenki sadež« ameriških avtorjev Stephana Schlesingerja in Stephana Kinzerja je, kot pravi njen podnaslov zares »nikoli povedana zgodba o ameriškem udaru v Gvatemali«.

Kot je znano iz zgodovine, so Združene države Amerike oziroma njihova obveščevalna služba CIA natanko pred tridesetimi leti pripravile in tudi uspešno izvedle državni udar v srednjeameriški državi Gvatemali, ko so nasilno vrgle zakonito izvoljenega, za ameriške pojme vse preveč naprednega in nevarnega predsednika Arbenza in na njegovo mesto pripeljale svojo lutko in tirana polkovnika Armasa.

Avtorja sta namreč v svoji knjigi, ki je naletela na zelo širok odmev v svetu, na »primeru« Gvatemale odkrito, prepričljivo in utemeljeno razkrila način dejavnosti ameriške službe CIA v časih, ki so jih pozneje tako obsojali ob javnem »pranju umazanega perila« te ameriške obveščevalne agencije. Jasno je, da je osrednja osebnost te tragične zgodbe o izgubljeni gvatemalski svobodi predsednik Arbenz s soprogo, metode, s katerimi so ga uničili, pa so tako strahotne, nenavadne in neverjetne v svoji resničnosti, da si jih ne bi mogel izmisliti noben romanopisec v vsej svoji fantaziji. V knjigi je naravnost grozljivo podana vsa surova odkritost ameriških interesov, seveda izkoriščevalskih in pridobitniških, ki jih je v Gvatemali zastopala in predstavljala ameriška družba »United Fruit«, ki se nikakor ni mogla sprijazniti z dejstvom, da bi novi, napredni režim polkovnika Arbenza začel ogrožati njene fevdalne, izkoriščevalske in pridobitniške pravice na poljih bananovcev. Še več, ta zloglasna ameriška družba je predstavljala v Gvatemali pravo državo v državi, njej je bilo podrejeno vse, zlasti pa možnost neskončnega in neverjetnega, naravnost fevdalnega izkoriščanja gvatemalske zemlje in ljudi. In ko je postala ta njena pravica ogrožena, so poslele Združene države Amerike oziroma njihova agencija CIA, da bi z državnim udarom zavarovala koristi in pozicije ameriške kapitalistične družbe in sploh ameriškega privatnega kapitala na gvatemalskih tleh.

D. Ž.

Pavletu ni šlo v glavo, da bi bil črnosrajčnik, pa je odvrnil:

»Ni treba, gospod poveljnik, mi ne nosimo črnega. Nama ni nihče umrl.«

Poveljnik ga je postrani pogledal, kot bi zasumil, da otroški duši še nista pokorjeni in da fanta nista pripravljena izdajati svoje krvi. Odslovil ga je s pripombo, da se bodo o tem menili kasneje.

Dnevi so tekli, otroka sta se vsak dan ozirala na Vremščico in gozdove pod Snežnikom, od koder je veter prinašal odmeve eksplozij min in granat.

Želela sta si k bratom in se jezila na Karla. Zakaj odlaša? Vse sta že premislila, kdaj in kako bosta ušla skozi žico in kam se bosta najprej zatekla.

Konec maja je skvadra zajela nekaj aktivistov, ki so sodelovali s četo. V bližnjem zaselku so ustrelili tri kot talce. Skvadristi so vzeli mlada ujetnika s seboj in morala sta gledati ustrelitev. Poznala sta vse tri kmete, ki so z zvezanimi rokami in s črno ruto prek oči stali pred puškami. To so bili: Stanetov Janez in Frane ter Kulčev Janez. Ne Pavle ne trinajstletni Jože se dotlej še nista srečala z nasilno smrtjo.

Trikrat zapore odjeknile salve. Talci so se zvalili v travo. Poveljnik je ukazal naredniku, naj ju pripelje bliže. Mrtve sta morala pogledati od blizu. Videla sta, kako jim iz prestreljenih prsi vre kri in se nataka med pohojene bilke.

»Poglejta, to se bo zgodilo z vama, če bo kaj narobe. Talca sta.«

Otroka sta se šele sedaj zavedla, kaj pomeniti biti talec. Groženj, ki sta jih doslej poslušala, niti nista jemala resno. V steklenih očeh mrkega komandanta sta brala, da uživa v nasilni smrti in strahu, ki jima ga je vzbudil. Pavletu se je obračal želoдец, Jože, ki je drevenel, ga je prijel za roko. Pavle si je želel, da bi z obronka gozda zarjuli mitraljezi in pokosili vso to svojat do zadnjega, tudi če bi bila mrtva oba z bratom. Grenka, črna žalost mu je preplavljala dušo, bilo mu je strašno tesno pri srcu, zakaj vedel je, da poveljnik misli resno.

Kolesarska dirka po Franciji

Podvig Belgijca Fonsa De Wolfa

Barteau še vedno vodi - Visentini odstopil

DOMAINE DU ROURET — Včerajšnja 14. etapo je označeval pobjeg Belgijca Fonsa de Wolfa, ki je glavino pustil za sabo, ko je do cilja manjkal celih 130 kilometrov. Nabral si je skoraj 23 minut prednosti, na koncu pa mu jih je še vedno ostalo sedemnajst pred drugouvrščenim Fignonom. S svojim podvigom se je Belgijec krepko povzpela na skupni lestvici, vendar prvouvrščenega Barteauju ni ogrozil.

De Wolf je svoj napad sprožil na vzpetini Cote Des Vignes. Prvi je nanjo prišel Španec Celestino Prieto. Kmalu zatem je srečo poskusil Francoz Simon, vendar so ga kmalu dohiteli. Tedaj pa se je naprej pognal De Wolf, ki je vozil sam vse do cilja. V zadnjih kilometrih so glavino pustili še Fignon, Hinault, Avstralec Anderson in Nizozemec Winnen, na cilju pa je bil najhitrejši Fignon.

»Tour« se je včeraj nesrečno končal za Visentinija, ki so ga po padcu morali celo prepeljati v bolnico. Skupaj z njim je odstopil tudi Kolumbijec Ramirez.

VRSTNI RED

1. De Wolf (Bel.), ki je 227,5 km od Rodeza do Domaine Du Roureta prevozil v 6.00.45"; 2. Fignon (Fr.) po 17'40"; 3. Hinault (Fr.) 17'40"; 4. Anderson (Avs.) 17'40"; 5. Hoste (Bel.) 17'46"; 8. Vanderaerden (Bel.) 17'48"; 9. Van Vliet (Niz.) 10. Rault (Fr.); 11. Berard (Fr.); 12. Kelly (Ir.); 13. Criquelion (Bel.); 14. Andersen (Dan.); 15. Garde (Fr.); 16. Arroyo (Šp.); 17. Madiot (Fr.) vsi v istem času; 18. Delgado (Šp.) 17'52"; 19. Nulens (Bel.); 20. Ruttiman (Švi.) v istem času.

SKUPNA LESTVICA

1. Barteau (Fr.) 66.46'16"; 2. Le Guilloux (Fr.) po 8'07"; 3. Fignon

(Fr.) 10'13"; 4. De Wolf (Bel.) 11'42"; 5. Hinault (Fr.) 12'26"; 6. Veldscholten (Niz.) 12'28"; 7. Anderson (Avs.) 13'17"; 8. Lemond (ZDA) 14'23"; 9. Kelly (Ir.) 14'27"; 10. Delgado (Šp.) 14'37"; 11. Millar (VB) 14'56"; 12. Menthour (Fr.) 15'01"; 13. Winnen (Niz.) 16'42"; 14. Arroyo (Šp.) 17'06"; 15. Madiot (Fr.) 17'30"; 16. Nulens (Bel.) 18'22"; 17. Ruttiman (Švi.) 18'25"; 18. Simon (Fr.) 19'01"; 19. Caritoux (Fr.) 19'16"; 20. Barnardeau (Fr.) 19'35"

Stefano Vida prevzel vodstvo

FOLIGNO (Perugia) — Na včerajšnji tretji etapi kolesarske dirke po Umbriji je zmagal David Giovannardi iz Brescie, na prvo mesto skupne lestvice pa se je prebil Furlan Stefano Vida.

Pred olimpijskimi igrami

V plavanju bo večina kolajn ostala v ZDA

V plavanju bo na razpolago 29 serij kolajn in po izbiri nem tekmovalcu v Indianapolisu so ZDA sestavile ekipo, ki si lahko prisvoji več kot 20 zlatih odličij in ustrezno število srebrnih in bronastih.

Plavalni šport ZDA, ki je bil že zgodovinsko daleč najmočnejši, je začel trpeti po OI v Montrealu, ko se je pojavila nenavadno močna vrsta NDR, ki je začela v ženski konkurenci pobirati vse, kar se je pobrati dalo. Z izgubo premoci pri dekletih je začela upadati tudi moč fantov. Boj kot OI v Moskvi je med drugim vrgel iz boja generacijo plavalcev in plavalk, ki niso imeli več nobene motivacije za vrhunske dosežke.

Olimpijska motivacija je letos sprožila veliko konkurenčnost in izbirne tekme v Indianapolisu so pokazale tehnično raven, ki bo verjetno boljša od tiste na OI samih, predvsem glede širine. Postavljeni so bili res samo trije novi svetovni rekordi in vsi pri moških, Američani pa so dobili nekaj novih idolov.

Ceprav samo državni rekorder, je glede zanimanja javnosti na prvem mestu George Di Carlo s časom 15'1"51 na 1500 m prosto. Fant je za Američane važen, ker v njem vidi edinega nasprotnika Sovjetu Salnikovu, ki bo sicer odsoten, ki pa je s svojimi dosežki na 1500 m dosegel izredne meje in nekoliko pomiril navdušenje za to progo. Di Carlo je popravil državni rekord, ki je bil star že osem let, nekaj nepojmljivega za plavalno velesilo kot so ZDA.

Američanom ostaja nevaren še Michael Gross (ZRN), progi 200 m prosto in delfin pa predstavljata nekaj vmesnega z možno alternativo na krajših razdaljah (kjer Gross ni povsem doma), medtem ko je prog 1500 m prosto odločno nekaj zase in premoč na njegovo predstavlja višek. Grossu je v prostem slogu Mike Heath na 200 m oddaljen le za par

desetink sekunde in razpolaga s precej boljšo osnovno hitrostjo, v delfinu pa velja isto za Pabla Moralesa,

Nevarnost za ZDA je nato koncentrirana vsa na mešanih progah. Možni kandidati za kolajne naj bi bili Italijan Franceschi, dva predstavnika iz Kanade in Brazilc Prado. Tehnično izredna bo štafeta 4x200 m prosto, kjer bi bila že prva rezerva med posamezniki zrela za katero od kolajn.

Med dekleti je prišlo do nenavadnega položaja. Generacija »stari« plavalk, tista, ki je že na daljnem SP v Berlinu l. 1978 žela zadnje plavalne uspehe ZDA, se je znova prebila v ospredje. Največ velja to za 21-letno Tracy Caulkins, ki se je uvrstila v ekipo za tri panoge in celo popravila osebni rekord izpred šestih let, ko je veljala za najboljšo plavalko na svetu. Med veteranke moramo prišteti tudi Nancy Hogsheadovo, Kim Linehanovo, Mary Meagherjevo in Jill Sterklovo, ki imajo od 20 do 23 let. V ekipo je res tudi nekaj 15- in 16-letnic, na splošno pa je postava bolj zrela.

Kljub temu da ženska ekipa znatno zaostaja za moško, ima res štete nasprotnice. Američani menijo, da jim bo v prsnem slogu nevarna Japonka Nagasaki, v hrbtnem pa Romunki Bunaciu in Patroscoiu.

Kratek prerez ameriške ekipe nam pokaže, da je med fanti le peterica, ki še ni dopolnila 20. leta, pri dekletih pa jih je osem preseglo to mejo. V Los Angelesu bo nastopalo 43 fantov in 19 deklet.

Plavalna tekmovalca se bodo začela 29. julija, zaključila pa 4. avgusta z enim vmesnim počitkom. Tekmovanje bo v novem bazenu pri južnokaliifornijski univerzi. Bazen so zgradili s sredstvi firme McDonald's, ki v ZDA vzdržuje na tisoče bifejev in restavracij. Glede na možnosti za trening, bo plavanje morda na najboljšem, saj bo na razpolago kakih 10 pomožnih bazenov.

BRUNO KRIZMAN

DAVISOV POKAL

Danes Italija proti Avstraliji

BRISBANE — Danes se bo začel dvoboj med Italijo in Avstralijo v četrtini finala Davisovega pokala. Včeraj sta vodji ekip določila igralce in izžrebali so tudi pare. Avstralsko ekipo bosta zastopala John Fitzgerald in Pat Cash, italijansko pa Gianni Ocleppo in Claudio Panatta.

Prva se bosta pomerila Fitzgerald in Ocleppo, sledil pa bo dvoboj med Cashom in Panatto. V tretjem dnevu turnirja pa sta predvidena dvoboja Panatta - Fitzgerald in Ocleppo - Cash.

Vodji ekip sta tudi že določila moške dvojice. Za Italijo bosta nastopila Ocleppo in Panatta, presenečenje pa predstavlja avstralska dvojica, ki jo sestavljata Edmonson in McNamee. Vsekakor imena lahko zamenjajo še uro pred tekmovaljem, zato je možno, da gre le za taktično potezo Avstralcev.

kratke vesti - kratke vesti

Bagni izključen iz olimpijske reprezentance

RIM — Italijanska nogometna zveza je odločila, da Salvatoreja Bagnija izključi iz olimpijske selekcije. To je storila, ker Bagni, ki ga je Napoli odkupil od Interja, ni hotel igrati v novi ekipi. Njegov primer je sedaj v rokah preiskovalnega urada nogometne zveze, kasneje pa bo o njem razpravljala tudi disciplinska komisija.

Zveza se je začela zanimati za primer na prošnjo Napolija, ki je zahteval, da razčisti vse okoliščine Bagnijevega odklona.

Travica pri DiPO Vimercate

VIMERCATE — Jugoslovanski odbojkar, bivši kapetan zagrebške mladosti in jugoslovanske reprezentance, Ljubomir Travica, bo v prihodnji sezoni igral za ekipo DiPO Vimercate, ki nastopa v italijanski A-2 ligi. Tra-

vica je prejšnjo sezono igral za Panini iz Modene. Pogodbo z novim klubom je podpisal za tri leta. Za Travico se je potegoval tudi Americano iz Padove, ki je eden glavnih konkurentov DiPO Vimercate v boju za napredovanje v A-1 ligo.

● **ANGLEŠKO OLIMPIJSKO EKIPO** v Los Angelesu bo sestavljalo 352 atletov. To je najštevilnejša udeležba Velike Britanije od leta 1908, ko so bile olimpijske igre v Londonu.

● **BOKSARSKI SVETOVNI PRVAK** v srednjeteški kategoriji, Marvin Hagler, ne bo branil svojega naslova proti Sircu Mustaphi Hamsu 20. julija. Odločil se je, da bo spet stopil na ring jeseni.

● **AFRIŠKO ATLETSKO PRVENSTVO** bo v Aleksandriji od 15. do 18. avgusta. Tako je odločil izvršni odbor afriške atletske konfederacije.

Žensko košarkarsko kadetsko EP

Italijanke v polfinalu

PERUGIA — Na 5. evropskem ženskem kadetskem košarkarskem prvenstvu je največje presenečenje pripravila Nizozemska, ki nastopa v B skupini v Perugii skupaj z Italijo, Romunijo, Jugoslavijo, Francijo in Zahodno Nemčijo. Nizozemke so odpravile tako Jugoslavijo in Romunijo in se bodo skupaj z »azzurrami« potegovala za eno prvih štirih mest. Razočarale so Jugoslovanke, ki se bodo morale zadovoljiti z mestom od četrtega navzdol.

Drugi dve polfinalisti sta Bolgarija in Sovjetska zveza, ki igrata v A skupini v Marscianu skupaj z Madžarsko, Belgijo, Avstrijo in Španijo.

Danes bodo košarkarice imele počitek, jutri pa bodo polfinalna srečanja.

IZIDI PREDZADNJEGA KOLA —

skupina A: Belgija - Avstrija 84:70; Bolgarija - Madžarska 77:72; SZ - Španija 80:53; skupina B: Jugoslavija - Francija 67:36; Nizozemska - Romunija 44:37; Italija - ZRN 66:49.

totip

1. — prvi	1 X 2
drugi	X 1 2
2. — prvi	2 1
drugi	1 X
3. — prvi	X 2
drugi	2 1
4. — prvi	X 2 1
drugi	1 X 2
5. — prvi	1 X
drugi	2 1
6. — prvi	X 2
drugi	X 1

Živahno na stadionu »1. maj«

Na stadionu »1. maj« v Trstu ne poznajo počitnic. Poleg tečaja v namiznem tenisu, ki traja že več dni, se je včeraj pričel tudi tečaj za mlade košarkarje, ki ga je organizirala košarkarska komisija pri Združenju slovenskih športnih društev v Italiji in ki ga vodi priznani slovenski strokovnjak Peter Brumen

VČERAJ OBJAVILI SEZNAM

Italijanski košarkarji za OI v Los Angelesu

RIM — Italijanska košarkarska zveza je včeraj objavila seznam igralcev, ki bodo sodelovali na olimpijskih igrah v Los Angelesu. Skupaj s Sandrom Gambo bodo odpotovali: Bonamico, Brunamonti, Cagliaris, Gilardi, Magnifico, Marzorati, Meneghin, Premier, Riva, Sacchetti, Vecchiato, Villalta. Pred nastopom na olimpijskih igrah se bo italijanska reprezentanca udeležila mednarodnega turnirja, ki bo v Torontu od 16. do 19. t.m. Na tem turnirju bodo poleg Italije sodelovali še Kanada, Jugoslavija in Avstralija.

● **ITALIJANSKI TENIŠKI IGRALEC** Claudio Mezzadri je na turnirju Grand Prix Volvo v drugem kolu izgubil proti Švicarju Heinzu Guenthardt s 7:6, 6:2 in je tako izpadel iz nadaljnega tekmovanja.

Ob izteku prestopnega roka v 1. jugoslovanski nogometni ligi

Tudi letos ni šlo brez zapletov in razburjenja

Letošnji prestopni rok v jugoslovanski prvi ligi je bil izredno buren, a ne toliko zaradi odmevnih prestopov — teh je bilo razmeroma malo — kot zaradi zapletov v zvezi z njimi. Jugoslovanska nogometna borza vse bolj spominja na kramarski sejem, v katerem so se nogometaši kar dobro znašli, saj nekateri najbolj iznajdljivi dobivajo že skoraj toliko denarja, kot v nogometno srednje razvitem evropskem razredu: v Avstriji, Grčiji, Turčiji, Švici...

V letošnjem prestopnem roku so omenjali tudi že milijarde. Igralec Veleža Medjedović je kar sam priznal, da so mu za prestop ponujali tako vsoto. Seveda pa so vsote stajne; po veljavnih predpisih namreč jugoslovanski igralci za prestop iz kluba v klub ne smejo dobiti niti dinarja. Za mnoge je velika uganika to, kako klubski funkcionarji in uprave izplačujejo ta sporni denar. V prvi ligi je letos zamenjalo klube kakih 60 igralcev, okrog 30 pa jih je obnovilo pogodbe. Po približnem izra-

čunu so te transakcije klube prve lige stale okrog 20 milijard starih dinarjev, k temu pa seveda niso vštete cene stanovanj, ki jih dobivajo mnogi najboljši, niti lokacije za barčke, ki so najbolj priljubljena postranska dejavnost mnogih nogometašev.

V ospredju pozornosti so bili letos trije prestopi: Stjepan Deverić je iz Dinama presenetljivo prestopil k splitskemu Hajduku, Sulejman Halilović iz vinkovskega Dinama k Crveni zvezdi, Milan Ivanović pa iz Beograda prav tako k Crveni zvezdi.

Deverić je pri Dinamu zahteval astronomsko vsoto (menda je šlo za 200 tisoč mark), Zagrebčani mu je niso izplačali, zato se je odpravil v Split, kjer se je hitro sporazumel. Zagrebški Dinamo je sicer protestiral, češ da se Deverićeva pogodba z Dinamom še ni iztekla, toda zagrebški reprezentant bo v novi sezoni bržkone le nosil Hajdukov beli dress.

Halilović iz Vinkovcev je dolgo upal, da bo prestopil k italijanskemu

Comu, toda neuspeh jugoslovanske reprezentance na evropskem prvenstvu v Franciji je opravil svoje: za jugoslovanske igralce v Evropi ni več nobenega pravega zanimanja, izmed reprezentantov se je za 200 tisoč dolarjev k atenskemu Panathinaikosu prodal le Zagrebčan Zajec (imel je tudi ponudbo angleškega Nottinghama). Halilović je devizno ceno, menda je šlo za 300 tisoč mark, ponudil Crveni zvezdi, dogovor je bil sklenjen, toda zdaj protestira Halilovićev klub Dinamo, češ da se pogodba tega igralca še ni iztekla in da bi lahko odšel le v tujino. Primer še ni končan, je pa značilen. Jugoslovanski igralci namreč podpisujejo štiriletno pogodbo, vendar z aneksom za eno ali dve leti, poberejo pa seveda denar za 4 leta.

Pravo afero pa je izzval Beograjec Ivanović, ki je — dan pred začetkom prestopnega roka podpisal pristopnico za Partizana, prvi uradni dan roka pa za Crveno zvezdo. Obvehljal je drugi podpis, vendar je hkrati

stekel tudi postopek za kazen temu igralcu, ki je podpisal za dva kluba. Utegnilo bi se mu zgoditi, da vse leto ne bi smel igrati, toda na pomoč mu je priskočila Crvena zvezda, ki ga je spet posodila klubu, iz katerega je prestopal — Beogradu. Ivanović je sicer Zvezdin igralec, a bo igral za stari klub, torej kazen najbrž ne bo prehuda.

Izmed prvotigašev se je najbolj okrepil zagrebški Dinamo. Ni dvoma, da bo imel trener Zebec spet močno moštvo, čeprav so odšli Zajec, Deverić, Cerin, Krnčević, Hadžić in Janjuš. Novinci so M. Petrović, Stojić, Džeko, Lulić, Cvijetković, Zjajo, Bača in Krišto. Zagrebčani so seveda morali dobro odpreti blagajno; dobro poučeni vedo povedati, da je Ljubljancan Petrović, ki se je na prvi tekmi v Dinamovem dresu odlično obnesel, za eno leto dobil 150 starih milijonov. Položaj pri Dinamu pa vendarle ni najbolj stabilen, upravo še najbolj skrbi Zebecova zveza z alkoholom.

Crvena zvezda se je temeljito obnovila lani, letos pa je dobila tri novince: Halilovića, Ljukovića in Krnčevića. Med pomembnimi prestopi pa velja omeniti še nekdanjega reprezentančnega vratarja Dragana Pantelića, ki je po vrnitvi iz Bordeauxa v Francijo branil v drugi ligi, zdaj pa je spet prestopil k niškemu Radničkemu, za katerega je nekoč že uspešno branil. Tudi oba novinca Iskra in Sutjeska sta se dobro okrepila. Med vsemi prvotigaši pa nista dobila nobenega novinca le sarajevski željezničar in mostarski Velež. Splitski Hajduk je ob Deveriću dobil le še nekdanjega reprezentanta Bakrača iz Titograda, izgubil pa je Čopa in Salovaa, ki bosta bržkone odšla v tujino, a za skromen denar. Do 15. julija lahko prestopajo še amaterji, vendar pa tudi prestopni rok profesionalcev še ni povsem končan. O nekaterih prestopih so namreč odločali še jurumi.

FRANCI BOŽIĆ

Pogovor s trenerjem košarke Massimom Rasenijem

Z združenimi močmi do večjih uspehov

Massimo Raseni

»Ali si imel priložnost, da si tudi praktično izkoristil svoje tehnično znanje na tako visokem nivoju?«

»Leta 1980 sem bil trener tržaške reprezentance minibasketa, z našimi atleti sem nato zasedel prvo mesto na Festivalu minibasketa v Beogradu, od leta 1982 sem trener tržaške reprezentance kadetov, letos pa sem skozi celo leto treniral tržaško moško ekipo Scoglietto, v Bologni pa sem predlanskim sodeloval pri treningih italijanske državne reprezentance. Poleg tega pa sem preko italijanske košarkarske zveze dobil vabilo za sodelovanje na »kampu« profesionalnih košarkarjev Mevericksa v Dallasu v ZDA, kjer sem bil pomočnik znanega ameriškega trenerja Dicka Motta.«

»Ali bi lahko navedel nekatere bistvene značilnosti, po katerih se ti klubi razlikujejo od našega košarkarskega ambienta?«

»Predvsem bi poudaril njihovo resnost pri delu, njihovo vztrajnost, jutranje in popoldanske treninge, ki ne poznajo premora niti ob nedeljah, a predvsem brezhibno organizacijo kluba, strokovnost na vseh nivojih, od tehničnih kadrov do organizatorjev.«

»Skrivnost njihovih uspehov je torej v organizaciji in v delu?«

»Tudi fizične lastnosti nekaterih igralcev nedvomno igrajo veliko vlogo, omenil pa bi še zavirljivo obvladovanje osnovnih tehničnih prvin in osupljivo disciplino, ki vlada v tistih klubih. Če k temu dodamo njihovo »vročo« publiko in denar, ki omogoča ta ustroj profesionalizma, potem mislim, da so taki rezultati povsem logični.«

»Kakšni so tvoji sedanji načrti?«

»V Bologni obiskujem tečaj za košarkarske trenerje A-1 lige. Tečaj je zelo naporen, saj imamo dopoldne 5 ur teorije, popoldne pa še 5 ur ko-

šarkarske tehnike. Pri teoriji poleg košarkarske tehnike obravnavamo anatomijo, psihologijo, travmatologijo, fiziologijo in način prehrane košarkarjev. Vsak udeleženec je moral pripraviti tudi posebno temo in jaz sem govoril o naši zamejski košarki in Jadranu. Na koncu tečaja bodo se ta mesec izpiti v Perugii. Če bom uspešno opravil izpit, bom najmlajši trener te kategorije v Italiji.«

»Kaj pa imaš drugega v načrtu?«

»Trenutno sodelujem tudi s prvoli-gaškim moštvom Berloni iz Turina, za katerega bom tehnični vodja v »campu«, ki ga organizirajo za italijanske igralce letnikov 67-68, poleg tega pa se bom v Perugii udeležil shoda košarkarskih strokovnjakov iz celega sveta. Na tem shodu bom uradno poverjeni relator za FIP.«

»O čem boš govoril na tem shodu?«

»O stanju košarke v Italiji, o jugoslovanski košarki in tudi o naši zamejski košarki.«

»Ali imaš kakšno ponudbo za sezono 1984-85?«

»Ponudb mi res ne manjka! Prva ekipa Servolane me je že vprašala za sodelovanje, prav tako pa bi me želeli za treninga v Bariju za ekipo, ki nastopa v C-1 ligi. BIC in INTER 1904 sta mi ponudila treniranje njihovih ekip kadetov, in tudi to je zanimiva ponudba, saj je bil INTER 1904 lani najmočnejša ekipa te kategorije v Italiji. Tehnično vodstvo mi je ponudila tudi ekipa Ferroviario.«

»Kako gledaš za prihodnost naše zamejske košarke?«

»Z večjo organizacijo, z izboljšanjem tehničnega kadra, z odpravo škodljivega kampanilizma bomo lahko dosegli zavidljive uspehe. Združena ekipa naraščajnikov, skupni treningi naših ekip, stiki z matično domovino: vse to so pozitivni znaki v naši košarki.«

(C. GRBEC)

iz planinskega sveta

Planinsko potovanje po gorah Bosne

Tudi letos prireja Obalno planinsko društvo iz Kopra svojo dolgo planinsko potovanje, ki bo od 18. do 26. avgusta. Kot znano, je SPDT tesno povezano s tem društvom, zadnja leta pa so se tržaški planinci pridružili koprskim prijateljem na teh dolgih turah ter jih bratsko opravili skupaj. Prav tako tudi letos koprski planinci vabijo zamejske gorske navdušence, člane SPDT, da se pridružijo temu pohodu, ki bo tokrat po gorskem svetu Bosne in Hercegovine. Na programu sta med drugimi tudi izleta na mogočno Zeleno glavo na Prenju (2123 m) ter na Maglič (2386 m), ki sta vključena med vrhove jugoslovanske planinske transverzale »Planine Jugoslavije«. Prevoz bo s posebnim avtobusom, ki bo planince spremljal na približno 1800 kilometrov dolgi poti. Prenočevanje je predvideno v lastnih šotorih v avtokampih oz. v planinskih kočah.

Okvirni program je sledeč: v soboto, 18. avgusta, bo odhod iz Kopra ob 5. uri zjutraj in vožnja v vmesni postanki do Jablanice, kjer bo spanje v avtokampu. Naslednjega dne bo izlet na Zeleno glavo in povratek, v ponedeljek pa se bodo udeleženci ekscurzije popeljali do Mostarja, si ogledali mesto in nadaljevali pot preko Nevesinje in Gacko do Tjentišta. Naslednjega dne bo spet zahteven izlet in sicer na Maglič, v sredo pa se bodo planinci povzpeli na Bioč (2321 m). V naslednjih dneh bodo hribolazci še osvojili vrh Treskavice (2088 m), Bjelašnice (2067 m), si ogledali Trebević in Jahorino ter seveda Sarajevo in okolico. V nedeljo bo odhod iz Sarajeva ob 5. uri zjutraj, povratek v Koper pa je z vmesnimi postanki predviden v večernih urah.

Tržaški planinci se lahko na ta pohod vpišejo na sedežu ZSSDI (osebno, ne telefonsko!) v Ul. sv. Frančiška 20, 2. nadst. v uradnih urah do srede, 18. t.m. Vse informacije, pa lahko interesi dobi v Kopru na tel. št. 003866-21237. Cena avtobusa je okoli 25 tisoč lir, kar je zelo poceni, vse ostalo, torej hrano in prenočišče pa plača vsak udeleženec sam in sproti.

Izlet na Marmolado

To soboto in nedeljo prireja SPDT v okviru pripravljenih tur na tabor »Aosta 84« dvodnevni izlet na Marmolado, najvišji vrh Dolomito, ki krepko presega 3000 metrov. Zbirali šče in odhod udeležencev bo v soboto ob 15. uri izpred tržaške sodnijske palače (Foro Ulpiano). Planinci bodo prenočili v koči Castiglioni pri jezeru Fedaia, s seboj pa morajo prinesiti cepin, dereze, dve vponki, plezalni pas, pomočno vrvico (dolgo od 2 do 3 metre), kdor pa jo ima, še spalno vrečo. Izlet iz udeležence tabora »Aosta 84« obvezen.

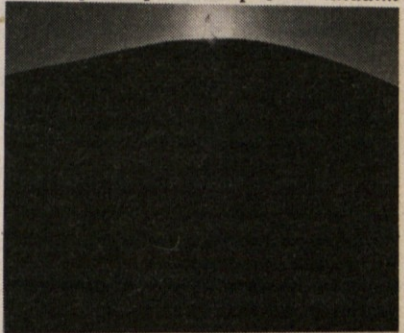
Tabor »Aosta 84«

Sestanek udeležencev tabora »Aosta 84« (teh je kar 51!) bo v torek, 10.

t.m., ob 20. uri na sedežu SPDT (Ul. sv. Frančiška 20, 3. nadst.). Na tem sestanku se bodo planinci pomenili o vseh podrobnostih o bližnjem taboru, možnost pa imajo, da se vpišejo v SPDT, ki je za udeležence ekscurzije v Aosto, ki bo od 21. do 29. t.m., nujna.

Velik podvig Messnerja

Alpinistično in sploh vsu svetovno javnost je pred dnevi presenetila vest, ki je skoraj neverjetna. Štiridesletni alpinist Reinhold Messner, ki je že prava živa legenda svetovnega alpinizma je v osmih dneh, od 23. do 30. junija, osvojil kar dva osemtisočaka ter dosegel še enega od dolge vrste alpinističnih uspehov, ki niso lahko ponovljivi. Skupno z mladim

REINHOLD MESSNER

NA MEJI SMRTI

Naslovna stran Messnerjeve knjige Na meji smrti

nemškimi alpinisti Hansom Kammerlanderjem se je dne 23. junija odpravil z baznega tabora ter v dveh dneh dosegel vrh Gasherbruma II (8035 m) v Karakorumu. Alpinista sta se nato spustila na sedlo Gasherbrum La v višini 6600 metrov ter se nato povzpela še na Gasherbrum I (8068 m), vrh katerega sta dosegla 28. junija. Za povratek sta rabila le dva dni, tako da sta svoj ablitizacijo opravila v osmih dneh. Po povratku je v baznem taboru Messner skromno izjavil, da jima je povzročal največ težav le veter, ki je pihal s sunki do 150 km/h. Messnerju tako manjkajo še vedno štiri gore, da uresniči svoj sanjski program, osvojitve vseh štirinajst osemtisočakov na svetu, saj je obe gori, ki ju je pred kratkim preplezal, osvojil že pred leti. Manjkajo pa mu še Lhotse (8501 m), Makalu (8481 m) in Dhaulagiri (8167 m), ki jih je že poskušal, a so mu poskusi spodleteli, ter še Anapurna I (8091 m), ki je edini osemtisočak, ki ga ni Messner do sedaj še nikoli »povohal«.

Na tem mestu bi še omenili Messnerjevo knjigo, »Na meji smrti«, ki je izšla lani prvič v slovenskem prevodu v založbi Obzorja v Mariboru v zbirki Domače in tuje gore. Pobuda slovenskega prevoda te znamenite Messnerjeve knjige je vsekakor hvaljevredna, ta pa bogati še itak pestro zbirko prevodov tujih planinskih avtorjev v slovenščino.

D. Jelinčič

Rekordna udeležba kolesarjev

Na 8. kolesarski dirki za trofejo »Močilnik« je letos nastopilo 85 kolesarjev, kar je največ doslej. V skupnem seštevku so bili najuspešnejši kolesarji lonjerske Adrie, ki so tako osvojili letošnjo trofejo

obvestila

SD Juventina

vabi odbornike, člane in prijatelje društva na občni zbor, ki bo drevi v Štandrežu v Domu Andreja Budala, v prvem sklicanju ob 19.30 in drugem sklicanju ob 20. uri. Dnevni red bo obsegal odborniška poročila in razpravo.

TPK Sirena

prireja od 23. do 29. julija jadranski tečaj na deskah. Tečajniki bodo lahko vse poletje vadili s klubskimi deskami. Vpisovanje vsak dan na sedežu kluba na zasutem zemljišču v Barkovljah ali pa po telefonu na št. (040) 764263 po 21. uri.

TPK Sirena

obvešča, da je novi sedež ob morju v Barkovljah ves dan na razpolago članom.

3 KRAT MUNDIAL

Saša Rudolf

(27.)

MUNDIAL 82

Odhod na svetovna nogometna prvenstva je pri RAI z razliko z olimpijskimi igrami, običajno porazdeljen, kar pomeni, da odpotujemo v manjših skupinah, saj bodo nekateri stalno spremljali italijansko državno reprezentanco, drugi pa dogodke v ostalih skupinah prvega kola. Za skupino, s katero naj bi odpotoval preko Madrida v Vigo, je bil odhod določen za nedeljo, 30. maja, toda zaradi stavke uslužbencev domačih poletov sem moral na pot že dva dni prej.

Urediti je bilo treba še zadnje formalnosti in počakati na kolege, ki so se vrnili iz Švice, kjer je Italija odigrala zadnjo prijateljsko tekmo. Iz časopisov so zaradi slabe igre »azzurrov« znova vrele polemike. Še posebej udarni so bili milanski listi, ki so Bearzotu in njegovemu tržaškemu sodelavcu Maldiniju očitali, da sta zgolj iz trme prezrla Beccalossija.

Večer pred odhodom sem preživel z Athosom Mostijem, njegovo ženo in simpatično teto Bice, ki tudi ob tej priložnosti nikakor ni štedila z nasveti in priporočili, česa vsega se morava varovati, da naju v tuji deželi ne bodo opeharili. Karala naju je kot bica nedorasle fantiče, čeprav se je njen nečak Athos že približeval šestdesetim. Ob takem vzdušju sem se pomladil za dobrih 20 let, ko sta me ob odhodu sprem-

ljala mamin stavek »fant, nučaj pamet« in od vsake besede zgovornejši očetov strogi pogled.

Na mednarodnem letališču Fiumicino so se nama pridružili ostali sopotniki: klepetavi Gustavo Delgado iz Barija, vedno elegantni Massimo De Luca, resni in nervozni Alberto Bicchielli in simpatična člana sne-malske ekipe TG-3 iz Neaplja.

V Madridu smo imeli dobrih 5 ur časa do odhoda letala za Vigo. Izkoristili smo ga za ogled prestolnice, ki pa smo jo že vsi poznali. V nedeljskem, nič kaj španskem vzdušju, ob vročem soncu in zaprtih kavarnah smo se kmalu naveličani pohajkovanja in se vrnili na letališče Barajas.

Toda tudi v Španiji so imeli težave z domačimi leti, saj smo proti Galiciji odleteli z dobro uro zamude. Čeprav je bil že pozen večer je sonce stalo še dokaj visoko. Leteli smo proti zahodu, pristali zahodneje od Greenwicha, ura je bila ista kot pri nas, vendar le navidezno, kajti sonce je v Vigu zašlo dve uri in pol kasneje kot v Trstu.

Da se približujemo cilju, smo spoznali, ko je letalo pričelo krožiti nad morjem, nad zalivi in zalivčki, griči in poraslami hribi. Zaman pa smo z višine 8 tisoč metrov ugibali, kje je pristajalna steza.

Španski piloti se od ostalih evropskih kolegov razlikujejo prav v načinu pristajanja, saj se ne pričnejo polagoma spuščati že dobre četrt ure pred pristankom, pač pa sunkoma v zadnjih minutah.

Še in še smo skozi okenca napenjali oči, toda zaman — letališča nismo ugledali. Pod nami se je vila le ozka, ravna cesta, ki se je nenavadno končala ob navpično razklanem hribu. Šele ko smo bili le dobrih 100 metrov nad zemljo, smo spoznali, da ne gre za cesto, pač pa za ozko in razmeroma kratko pristajalno stezo, ki je tekla po obronku razritega griča.

K sreči je bila steza le dovolj dolga in smo se končno ustavili kakih 150 metrov pred skalami. Šele tedaj smo v polnem razumu, zakaj se je Bearzot odločil, da z reprezentanco ne bo pristal v Vigu, pač pa v oddaljenem Santiagu de Compostela, čeprav je

od Viga do Pontevedre, kjer so imeli azzurri svoj stan, le 20 km odlične avtoceste, od Santiaga do Pontevedre pa dobrih 50 km ozke, ovinkaste, slabe ceste. Raje torej nekaj desetnih kilometrov slabe ceste več, kot pristanek na nevarnem letališču, ki se ga celo španska državna letalska družba Iberia izogiba in prepušča prevoze krajevni družbi Aviaco.

Toda če pri pristanku tudi najpogumnejšim zastane dih, je pogled z letala ob lepem vremenu na fjarde, otoke, ribiške ladje in ogromne gojnice ostrig nepopisen.

GALICIJA

Dnevnik »Faro de Vigo«, ki je drugi najstarejši v Španiji, je prihodu italijanske nogometne reprezentance v Pontevedro posvetil vsaj tolikšno pozornost kot bojem na južnem Atlantiku med argentinsko pehoto, ki je branila Puerto Argentino na Malvinah, pred britanskimi mornariškimi strelci. S prisotnostjo »azzurrov« in ostalih treh reprezentanc Poljske, Peruja in Kameruna je bila namreč Galicija postavljena za dobre tri tedne v središče zanimanja širše javnosti, kar je seveda krajevni tisk izkoristil.

Dežela je namreč šele v zadnjih treh letih z obnovitvijo demokracije po prehodu iz diktature caudilla Francisca Franca Bahamontesa dobila avtonomijo, s katero se utrjuje narodna zavest s ponovnim uvajanjem v vrstih in obveznih šolah pouka starega galješkega jezika. Praviloma bi prebivalce in njihov jezik morali imenovati Galicianos oziroma galicijski, toda domačini niso galicianos, pač pa gallegos, zato se mi je zdelo pravilneje imenovati domačine Galježane in njihov jezik galješčino.

S sistematičnim učenjem galješčine se krepi tudi obujanje zgodovine. Skozi tisočletja pa je bila prisotnost domačinov skrajno severozahodne dežele Pirenejskega polotoka vselej markantna. Ne pozabimo, da so v te kraje prikorakali že Cezarjevi legionarji in pokrajino imenovali »finis terrae«, da je tu od omega stoletja svetovno znana božja pot Santiago de Compostela, kjer častijo zavetnika Španije sv. Jakoba.

